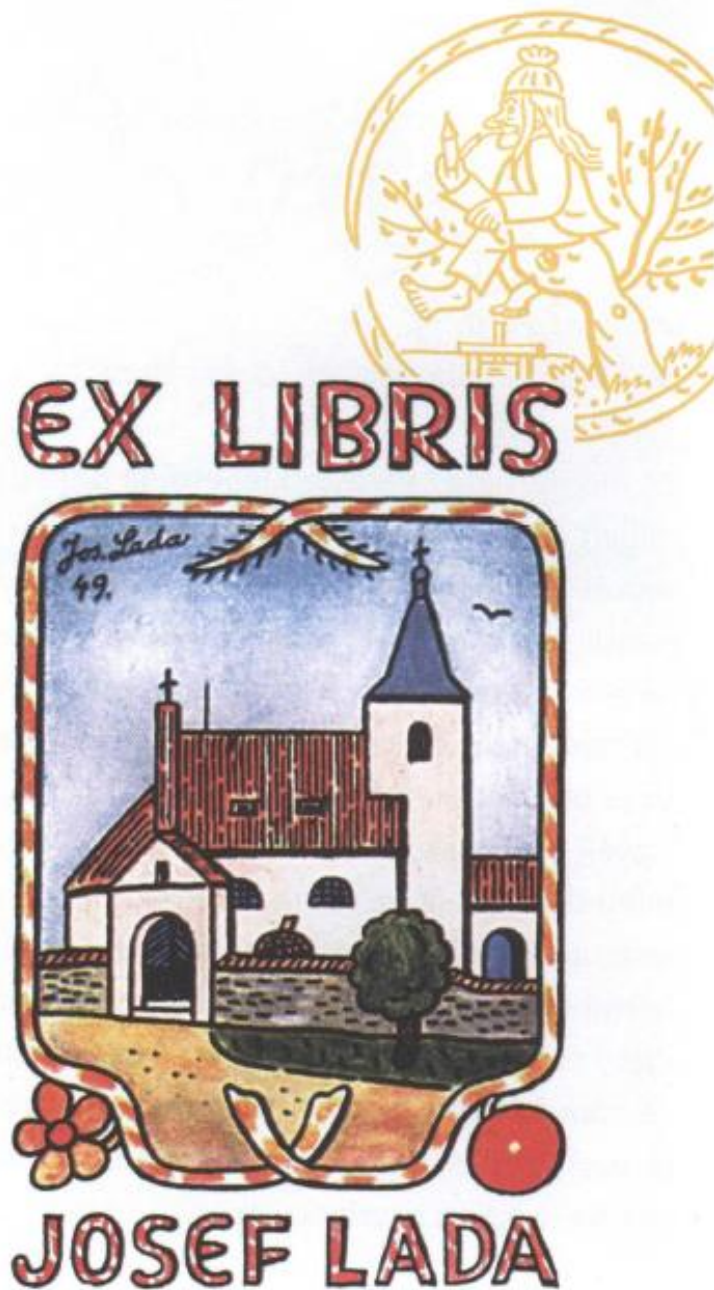

Творчество Йозефа Лады как чешский культурный феномен

Изотов Андрей Иванович,
доктор филологических наук,
профессор МГУ им. М.В. Ломоносова

Byl jednou jeden Jozífek
a ten byl čím dál větší,
ten rozuměl všem zvířatům
a mluvil jejich řečí.

Měl kamaráda Mikeše,
znal vodníky a víly,
měl oči, uši dokořán
a neznal dlouhou chvíli.

A když pak časem vyrostl
– však víte, jak čas letí –
stal se z něj strýček pohádkář,
stal se z něj přítel dětí.

Maloval pro ně obrázky,
psal pro ně prima knížky,
i když mu vlasy zbělely
a přibývaly křížky.

Zestárnul, ale neumřel –
jenom se vrátil zpátky.
Stal se z něj zase Jozífek,
zabloudil do pohádky.

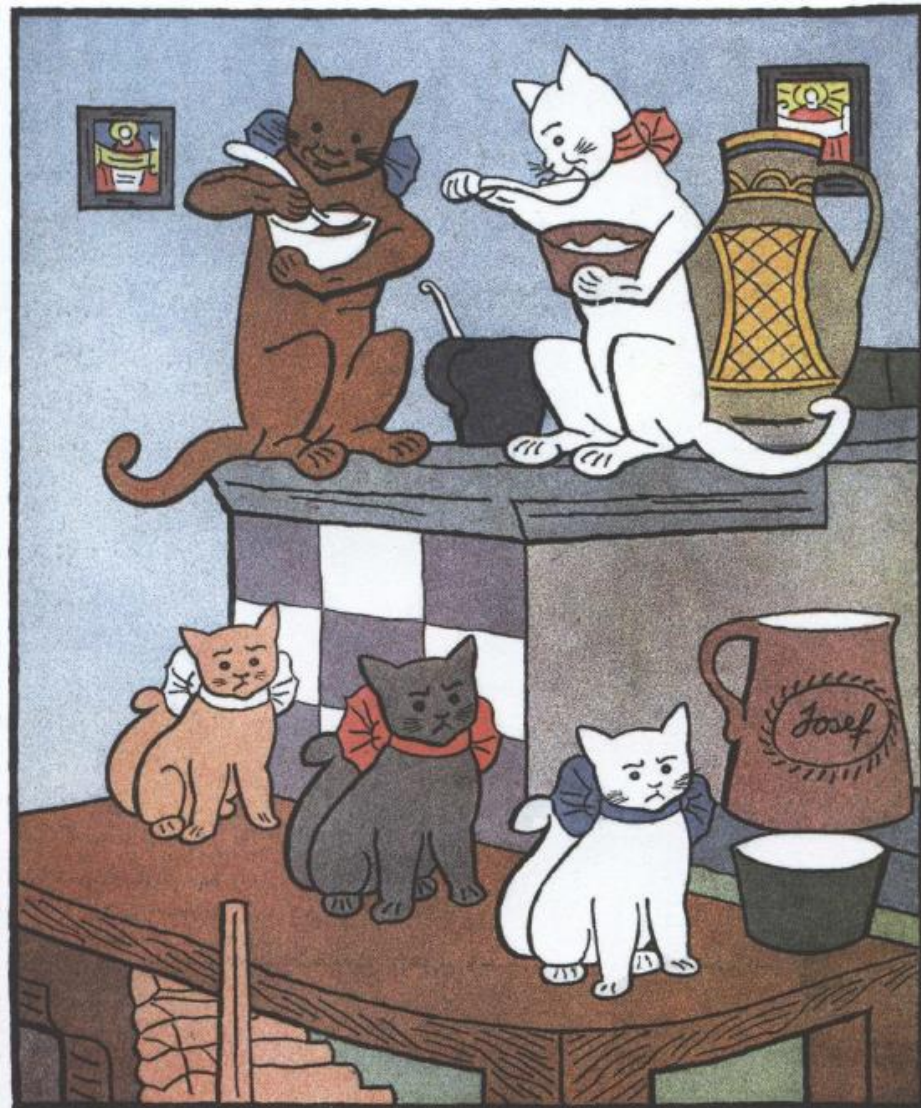
Však ho tam sami potkáte –
prohání se tam s kluky,
děvčatům zpívá písničky
a zvěř mu žere z ruky.

Říkadla

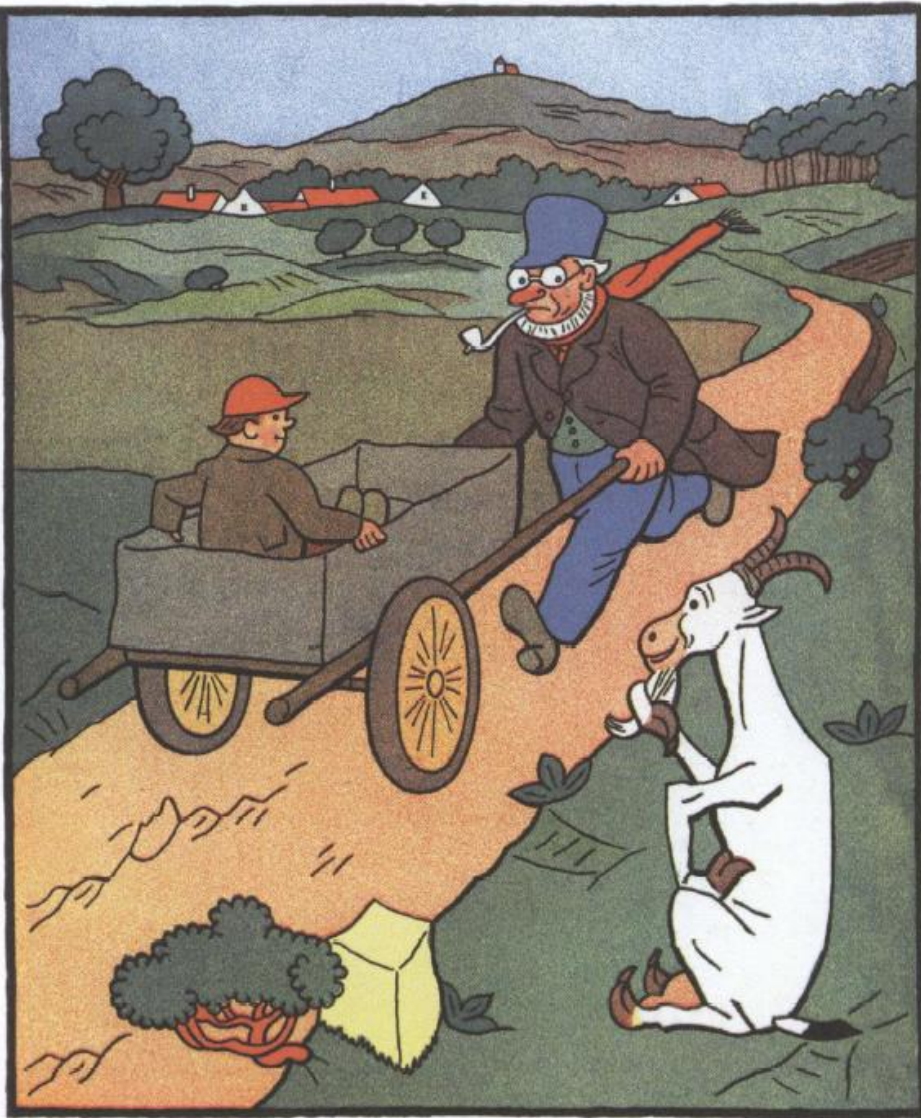
Koza a čert

Paličatá koza Berta
potrkala včera čerta.
Berta se ho nelekla,
zahnala ho do pekla.

Houpy

Houpy, houpy, houpy,
kočka snědla kroupy,
kocour hrách
na kamnách,
kořata se hněvaly,
že jim taky nedali.

Z kopce

Kuba volá: Přidej, kočí,
ať se kola pěkně točí!
Kočí je náš pantáta,
zvrhnul Kubu do bláta.

Kučera

Kučero, Kučero,
co to u vás bučelo?
Buďto kráva nebo bejk,
ňákej ďas to musel bejt!

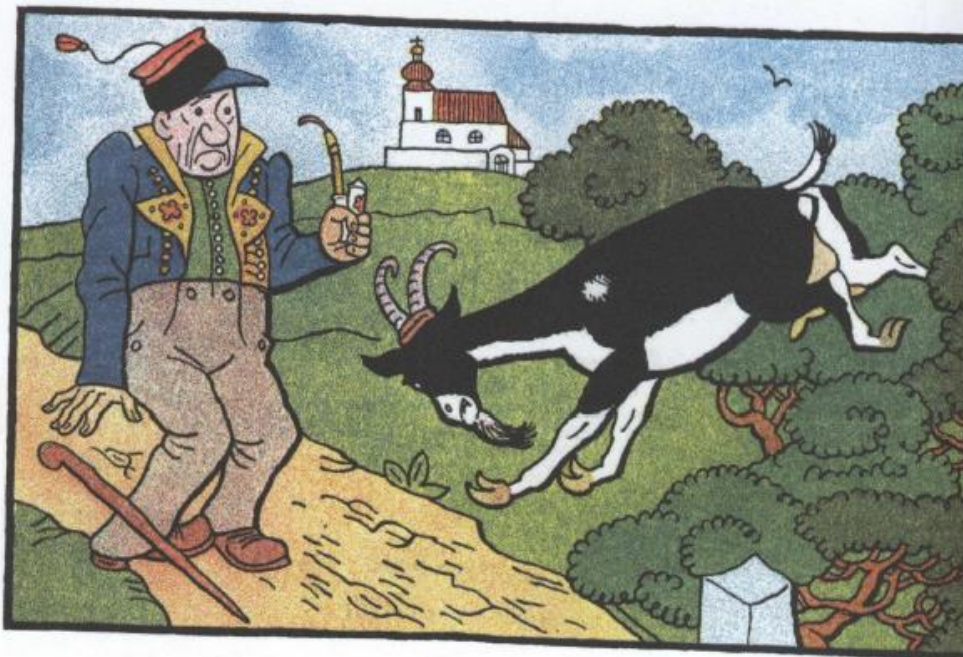
Profous

Když jsem šel do Prahy pro jelita,
potkal jsem na cestě tajtrlíka.
To nebyl tajtrlík, byl to profous*,
kdybych byl neutek, byl by mě kousl!

Lesní pych

Sedláci jsou kabrňáci,
každou chvíli v lese kácí.
Hajný křičí: Bububu,
nesekej mi do dubu!

Koza z trní

Když jsem šel okolo trní zeleného,
vyskočila na mne koza z trní;
koza vyskočila a mne poděsila,
že jsem byl od toho celý bledý.

Strejček Nimra

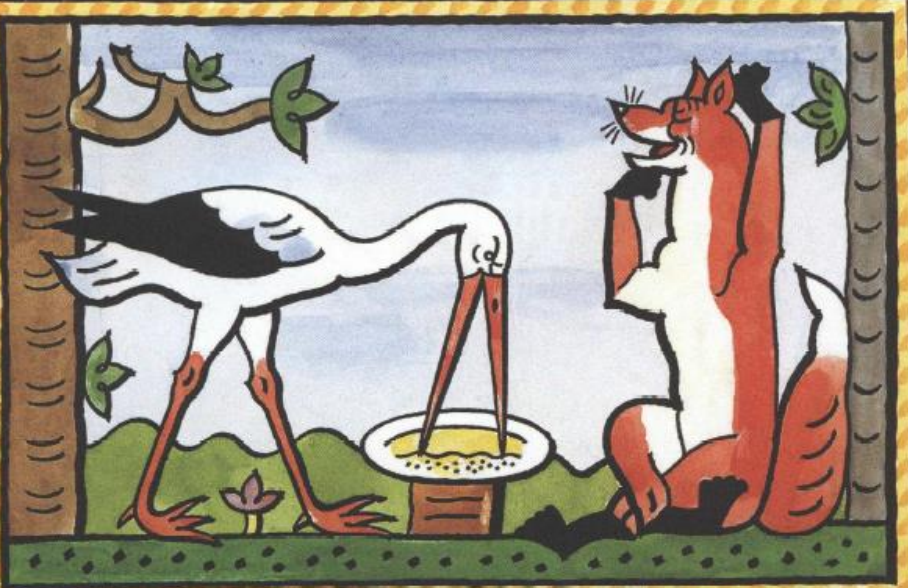
Strejček Nimra
koupil šimla
za půl páta tolaru,
přišel domů,
popad ženu,
tancoval s ní maděru.

Bajky

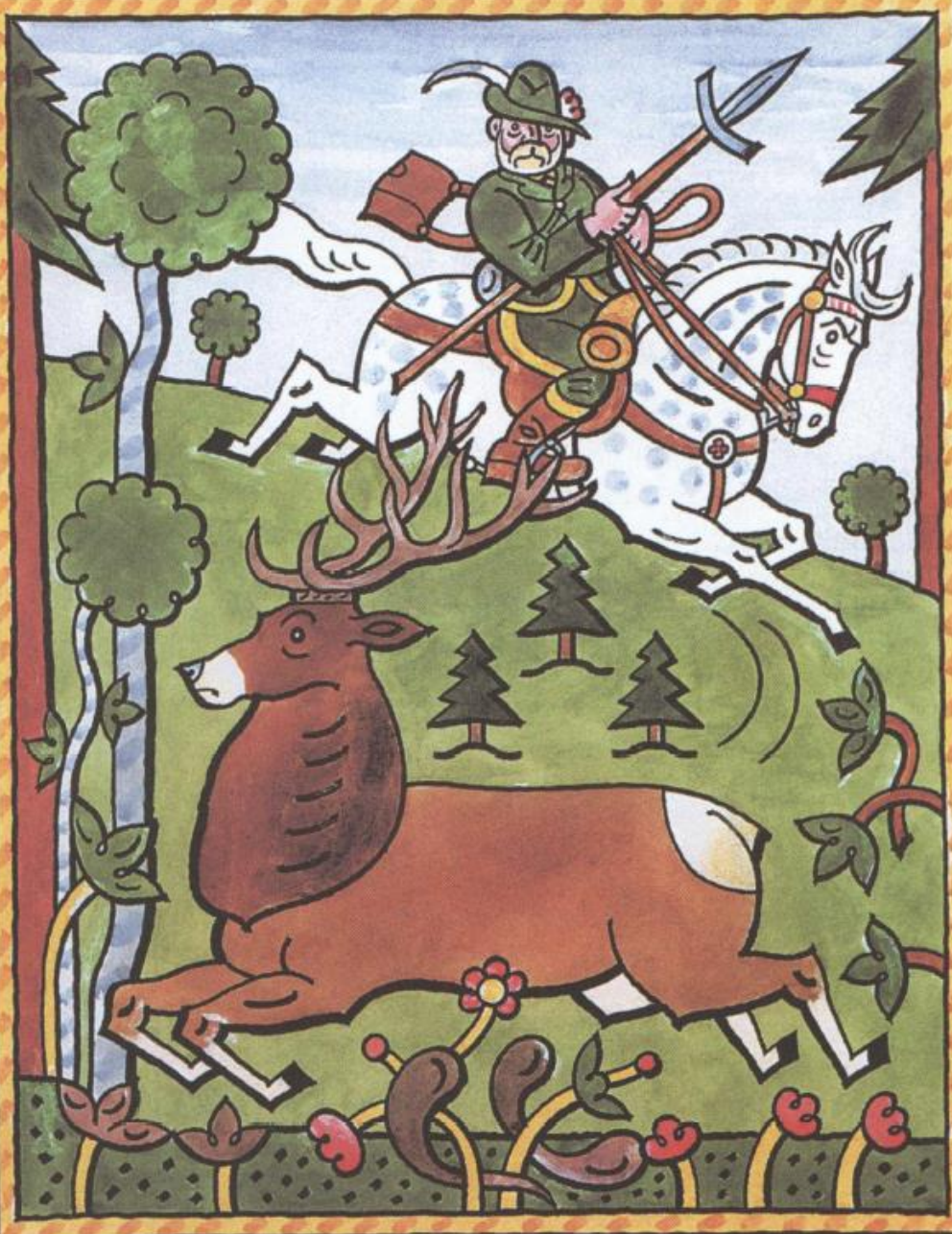

O lišce, vráně a sýru

O lišce a čápu

O koni a jelenu

O lišce, mezkovi a vlku

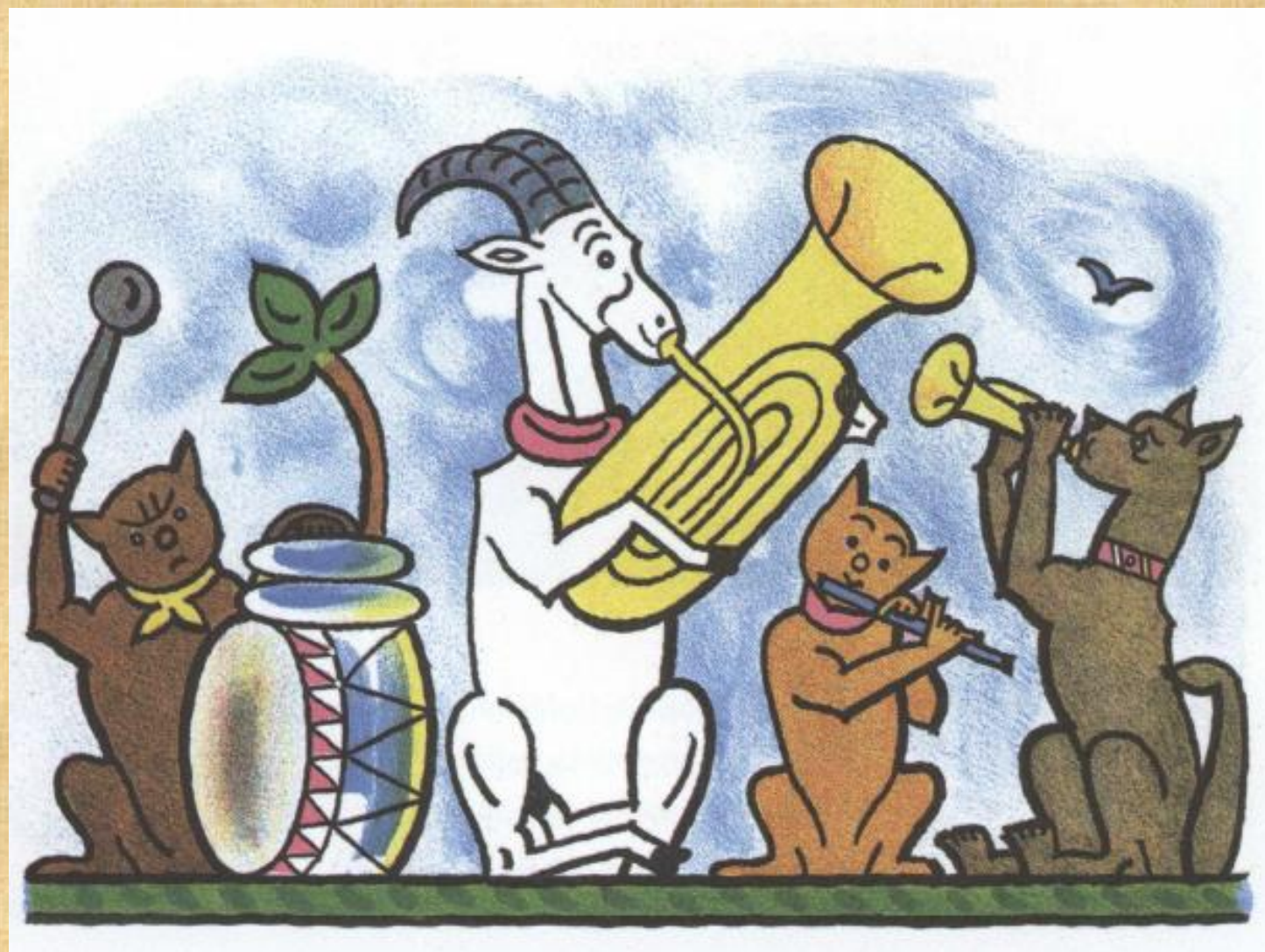
O pastýři a lvu

O lišce a kočce

Svět zvířat

Slepička

Zakdákala slepička,
že nám snesla vajíčka.
Je to hodná panímáma.
když se takhle dělí s náma.

Krtkové

Krtkové si stavěli
na zahradě tunely,
aby mohli k sobě jezdit
na návštěvu v neděli.

Běží liška

Běží liška k Táboru,
nese pytel zázvoru.
Ježek za ní pospíchá,
že jí pytel rozpíchá.

Kocour

Kocour Strakoš, kůže líná,
ochočil si Antonína.
Proč bych běhal, nejsem pes,
jen mě, Tondo, pěkně nes!

Medvědi

Řekl medvěd medvědu:
Smlsne si na medu!

Včelařím už kolik let,
zvu vás všechny na oběd.

Ať se děti medvědí
do sytosti najedí.

Med je chutný, voňavý
a moc dobrý pro zdraví!

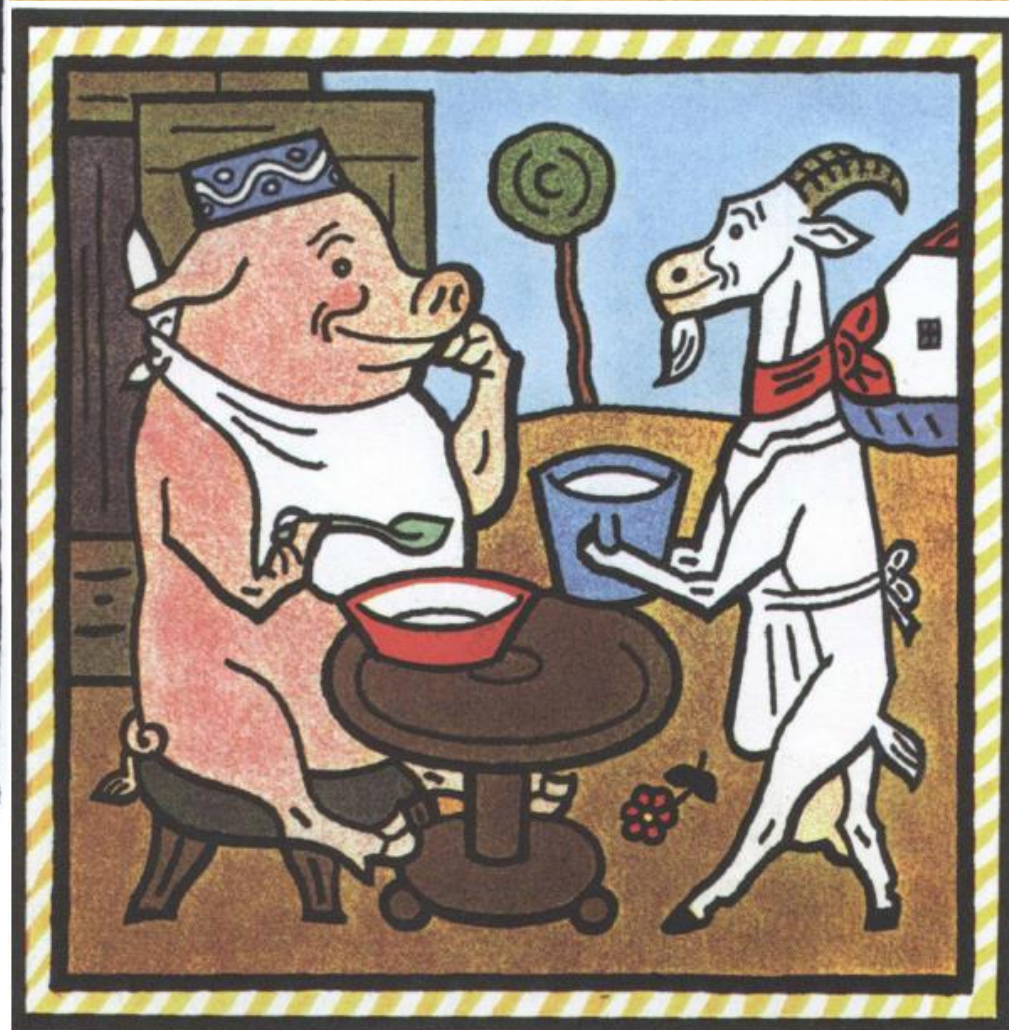
Koník

Posekejte pro mne louku,
sena je mi třeba,
přivezu vám za to mouku
na buchty i chleba.

Na hruškách

Sbírej, kozo, pomůžu ti,
hruštičky nám přijdou k chuti.
Natřesu ti ještě, což –
nasbíráme plný koš.

Dobrou chuť

Milý kmotře, kozí farma
kaši s medem vaří zdarma.
Sněž ji pěkně pro zdraví,
abys nebyl churavý.

Zaječí svatba

Kdo se žení, kdo se vdává,
tomu budiž čest a sláva.
Ať jsou hodně veselí,
bůh jim děti nadělí.

Zdravá strava, klidný spánek,
život plný radovánek.
Bud'te k sobě laskaví –
to je recept na zdraví.

Žabákovy rady

Žabák dával žábám rady,
jak se skáče do přehrady.
První skok byl na zkoušku –
netrefil se do kroužku.

Opičí móda

Co zjistila opice
při návštěvě v Africe?
Že tam letos každý nosí
na klobouku pera pštrosí.

Klokani

Na klokaních kapsách není
ani jedna záplata.
Klokanky v nich nosí čtení
a zvědavá mrňata.

Papoušek

Papouškovat, to nic není,
rád vás vezmu do učení.
Opakujte na zkoušku:
Dobrrré jitrro, drrrahoušku!

Vzduchoplavci

Létání je velká móda,
prostě trhák století.
Opice se domluvily,
že se také proletí.

Nasedejte! Start se blíží!
Oblečte se do trika!
Vzduchoplavcům bude tleskat
rovníková Afrika.

Neskákejte salta v koši!
Neperte se za letu!
Za pár týdnů obletíme
celou naši planetu!

Žirafa v opravě

Kamarádi opičáci,
připravte se, máme práci.

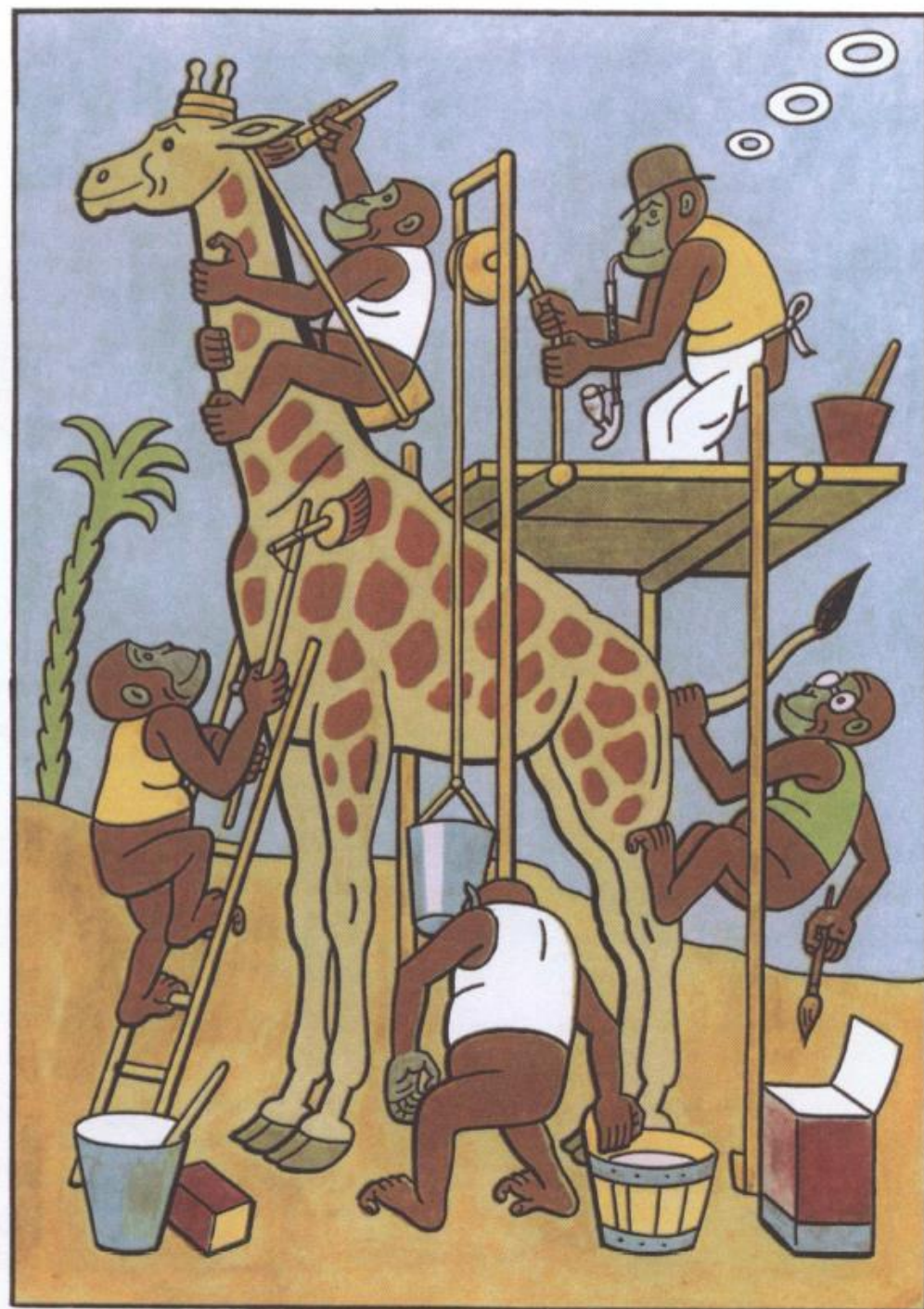
Nebojte se – žirafa
skoro nikdy nerafá.

Poučení barvovědou
namíchejte béž a hnědou.

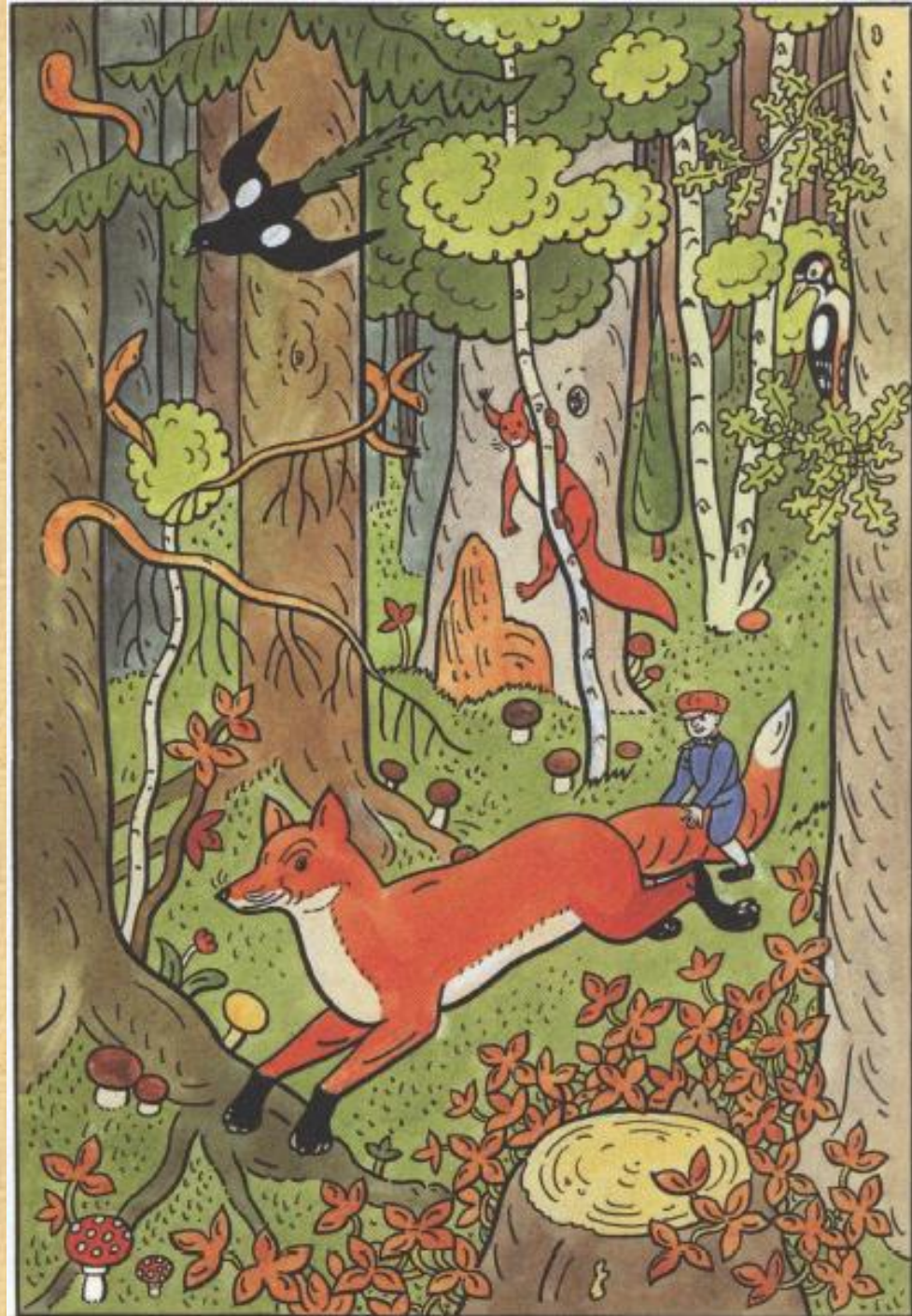
Natřeme ji z lešení –
hlavně žádné zděšení!

Žirafa se vzorně chová.
brzy bude jako nová.

Každý, kdo má dobrý vkus,
musí uznat: Je to kus!

Pohádky

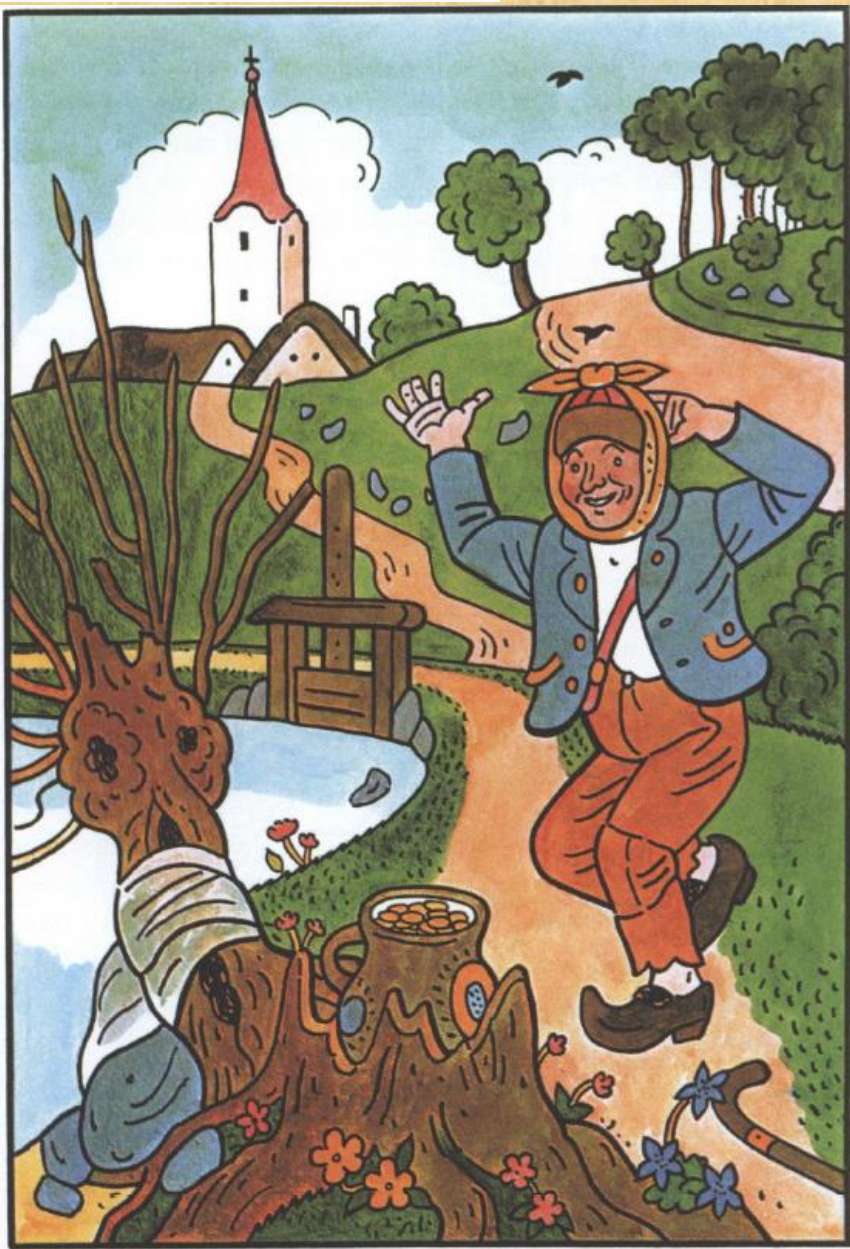

O Smolíčkovi

Hrnečku, vař!

Honza a vrba

Kocourek Mňau

Svět lidí

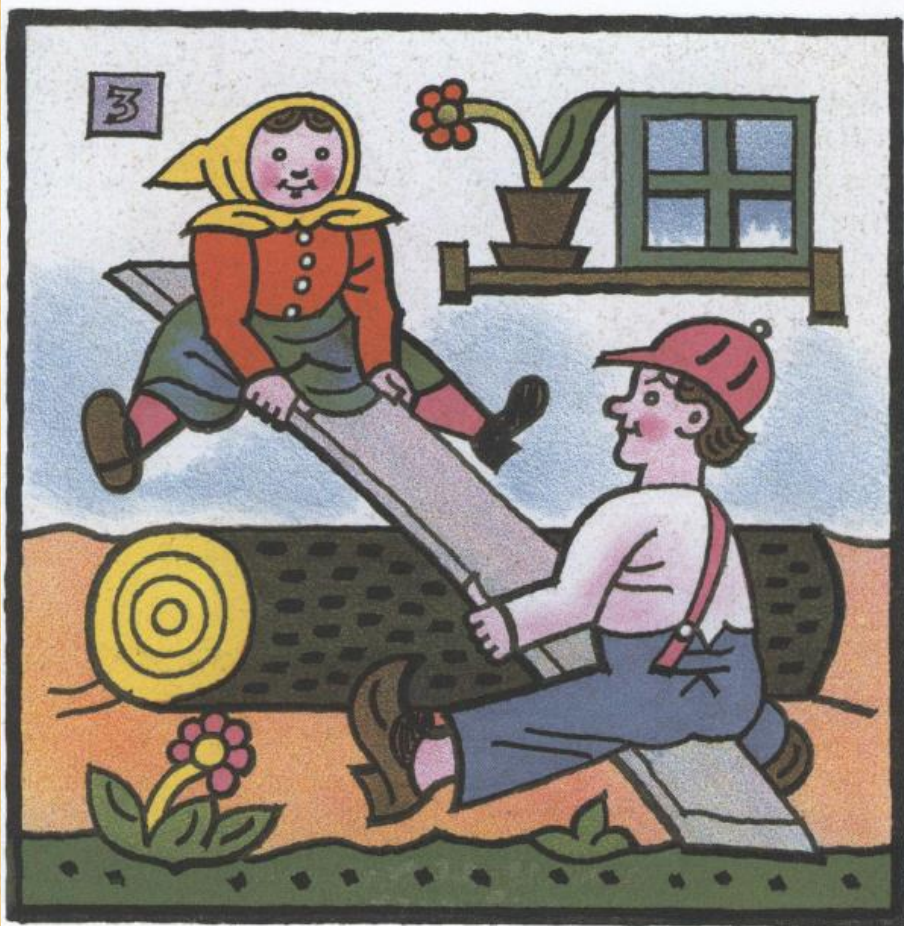
Pavel

Ten náš Pavel,
to je kos,
ztratil boty,
chodí bos.

V komoře je myš

Mámo, táto, v komoře je myš.
Pustíme tam kocoura,
on tu myšku vyšťourá.
Mámo, táto, v komoře je myš.

Houpy, houpy

Houpy, houpy, třikrát houpy,
kdo se bojí, ten je hloupý.
Nebojíš se, Aničko?
Jenom takhle maličko!

Já mám koně

Já mám koně neposedu,
švihnu bičem, a už jedu.
Já mám koně Pepíka,
bleskurychle utíká.

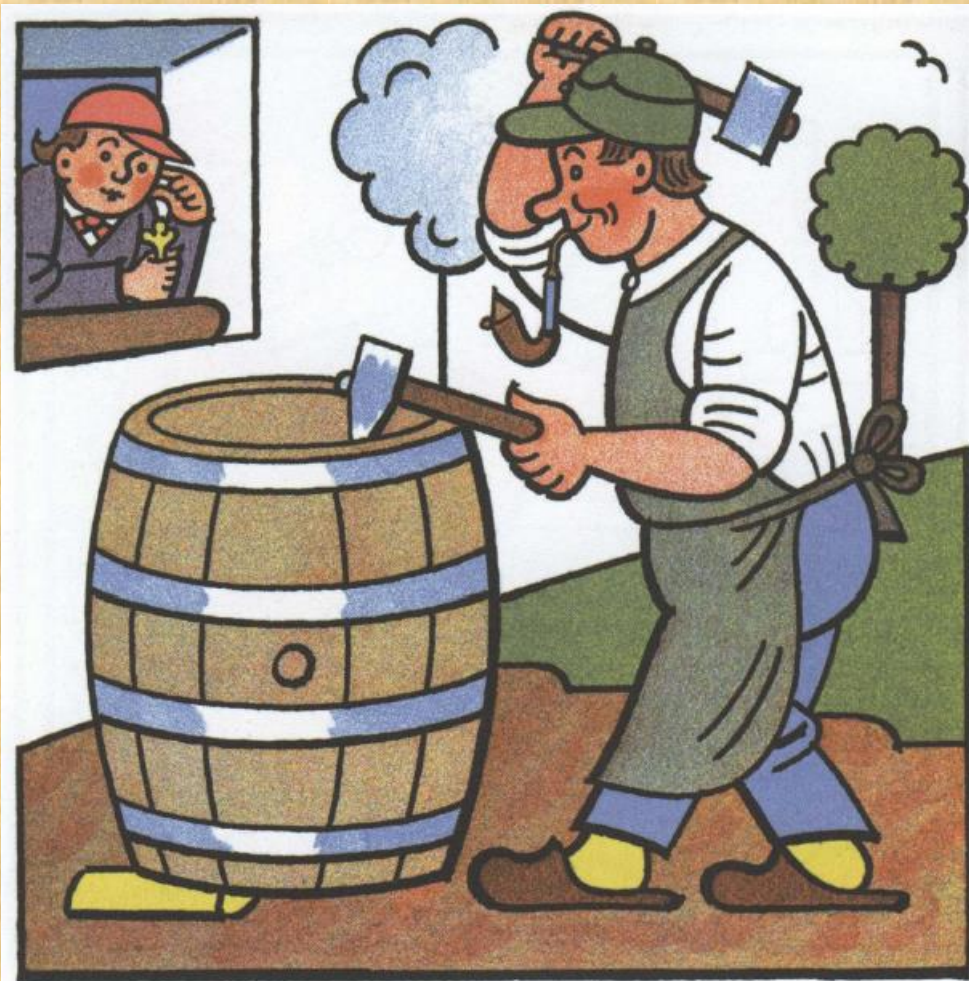
Indiáni

Indiáni jedou zdáli,
aby se jich všichni báli.
Jedou zdáli v kanoi,
nikdo se jich nebojí.

Rybář

Vašek sedí u rybníka,
drží prut a nad ním říká:
Chytím kapra, nebo botu?
Bude oběd na sobotu?

Bednář

A já pořád, kdo to tluč,
a on bednář na obruče,
a já pořád, kdo to je,
že nám nedá pokoje.

Jahodníci

Byl jsi štědrý, lese, díky,
odměnil jsi jahodníky.
Ochutnejte jahody,
všechny zveme na hody!

Karel

Karel, Karel,
do pekla zajel
na bílém koni,
čert ho tam honí.

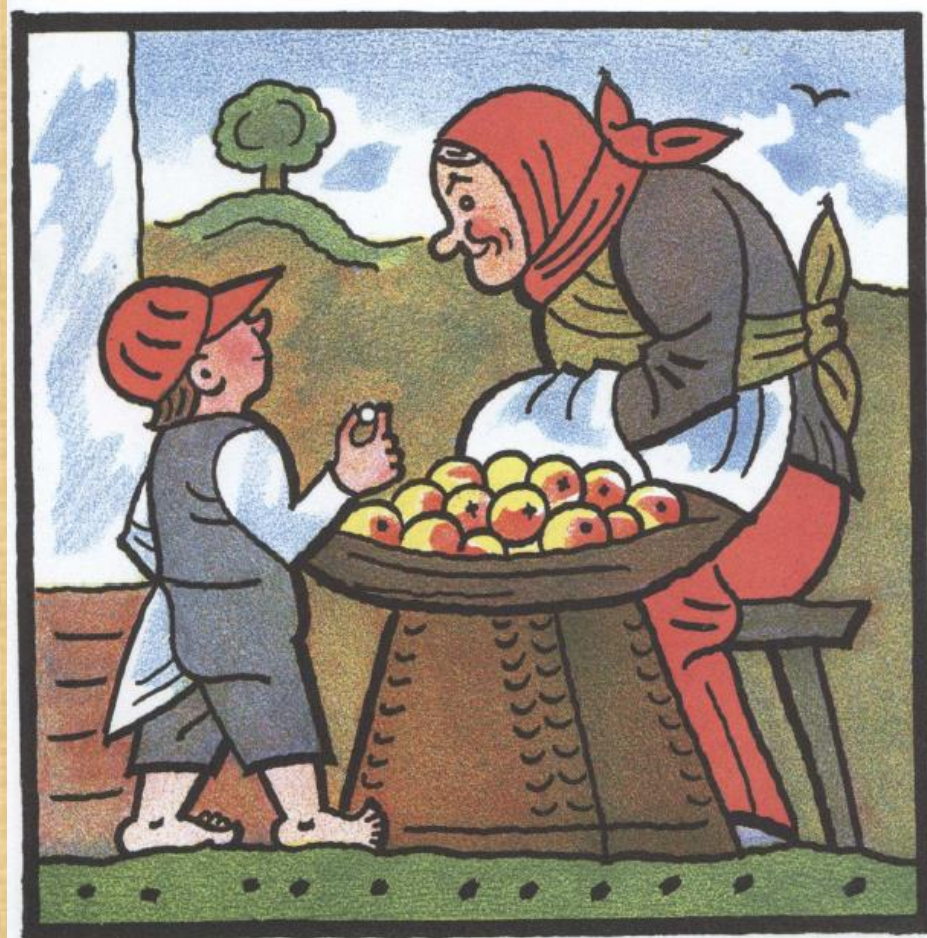
Josefe

Josefe, Josefe,
koza běhá po lese.
Josef za ní s tlustou holí,
koza křičí, že to bolí.

Hruška

Foukej, větře, shod' mi hrušku,
ať mám dárek pro Marušku,
zralou, sladkou, jémine,
ať se v puse rozplyne!

Byla jedna babka

Byla jedna babka,
prodávala jabka.
Za dřevý groš
prodala jich koš.

Žežulička

Žežuličko, kde jsi byla,
žes tak dlouho nekukala?
– Seděla jsem na buku,
volala jsem kukuku!

Na houbách

Náš táta šel na houby,
jestli on tam zabloudí!
Nezabloudí, těšte se,
on nám houby přinese.

Pasáci

Sluníčko zachází
za hory,
pasáci pečou
brambory.

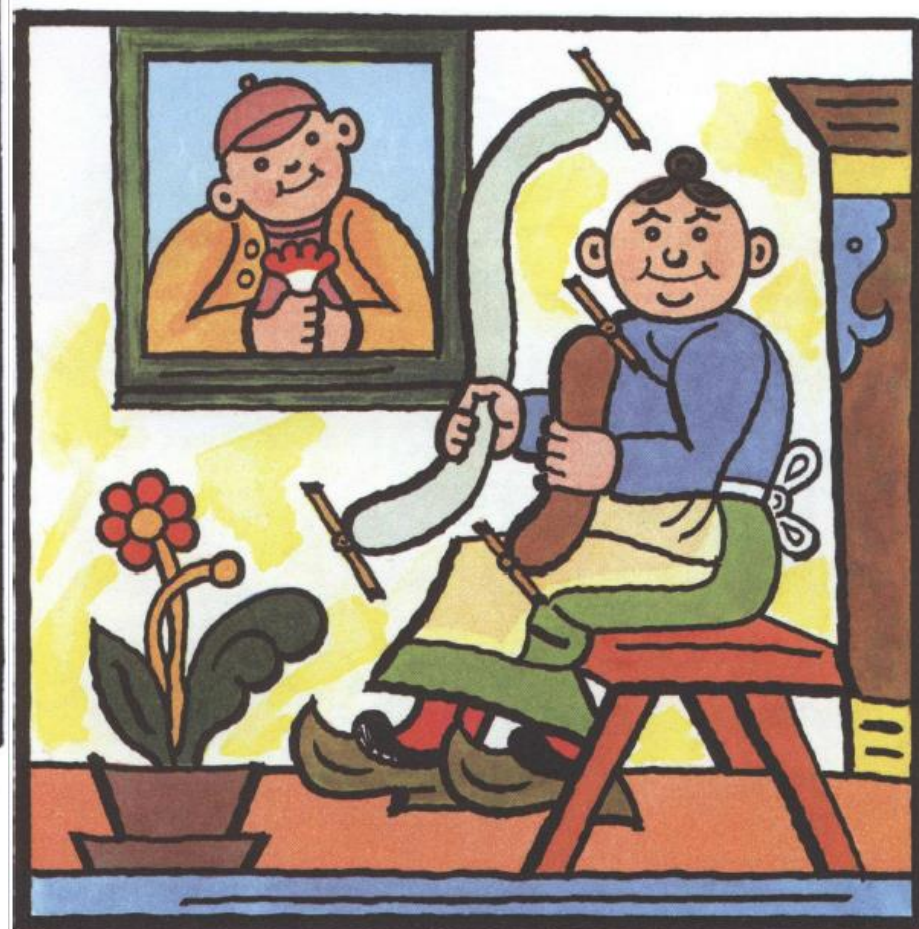
Muchomůrka

Jemináčku – koukněte se,
co to našel Kuba v lese.
Ty náš Kubo, uť se z chyb –
muchomůrka není hřib!

Drak

Vyleť, draku, nad oblaky,
rád bych s tebou letěl taky.
Vyleť, draku, jen se vznes,
uvidíš mou rodnou ves.

Káča

Sedí Káča na lavici,
drží v ruce jitrnici,
v druhé ruce jelito,
běž, Pepíku, vem jí to!

Na klouzačce

Mráz už zasklil všechny louže,
kdo má nohy, ten se klouže.
Neleká nás ani pád –
správný kluk se nesmí bát!

Koleda

Koleda, koleda, Štěpáne,
co to neseš ve džbáně?
Nesu, nesu koledu,
upad jsem s ní na ledu;
psi se na mě sběhli,
koledu mi snědli.

Sněhulák

Jedna koule, druhá, třetí,
sněhulák je přítel dětí.
Postavte ho ještě dnes,
bude hlídat naši ves.

Zima

Zima bylo, bláto bylo,
cikáně se narodilo;
zima je, bláto je,
cikáně už tancuje.

Komiksy

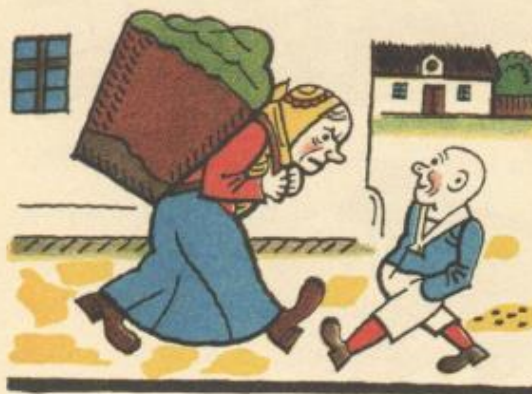
Uličníci

Co se všechno stalo před dávnými časy:
Teta na chodníku nůši nechala si.

Nechala stát nůši někde na ulici,
kde se potloukají drzí uličníci.

Jeden z nich pak pravil: „To je vedro dneska,
není vám ta nůše nějak příliš těžká?“

A ta teta tenkrát řekla: „Namouduši,
jako bych snad měla všechny čerty v nůši.“

Když pak uviděla dva špičaté rohy,
podlomily se jí na ulici nohy.

A co uličníci? Sotva teta hekla,
vypařili se jak čoudy z brány pekla.

Nevděk

Poučení koncem mikulášské pûtky,
budou prý teď oba konat dobré skutky.

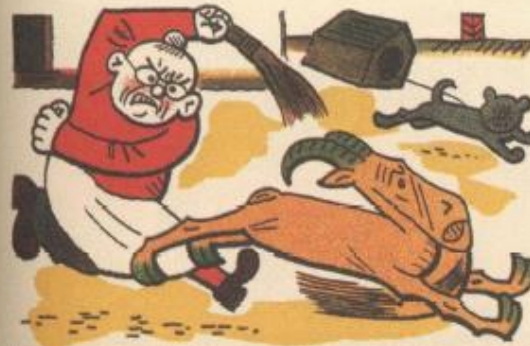
Sotva si to řekli, zřejmě šťastnou shodou,
spatřil Bobeš pána padat před hospodou.

Po deseti pivech měl chůzi tak vratkou,
že netrefil domů rovně ani zkratkou.

Bobeš se rozhodl pomoci mu domů,
i když byl tak těžký jako kámen z lomu.

Dobrý skutek měl však konec zase s brekem.
Dodnes Bobeš pláče nad krutým nevděkem.

Jenom na plakátě směje se jak vždycky
kozel, ale jen ten velkopopovický.

Urážka

Byla jedna babka, spíše zlá než milá,
Frantíka s Bobešem jednou urazila.

A nic strašnějšího na tom světě není,
nežli kluk a kozel takhle uražení.

Zvláště mladý kozel uražený k smrti
fousy potahuje a ocáskem vrtí.

A pak rozběhne se a nabere nůši,
aby každý věděl, co se zkrátka sluší.

Aby všichni znali, jak velkou má cenu,
nakroutil mu holič vousy za odměnu.

Všechny kozy mečí, jaký úžasný je.
S takovými vousy, ach, to se to žije!

Takový je život

Za starých časů každý, chytrák či popleta,
musel se vydat na zkušenou do světa.

Zkoušet to jako učeň i jako pán,
jeden den kulmovat, druhý být kulmován.

Chvilí být obchodník, do krámu lidi zvat,
chvilí jak lakýrník postele lakovat.

Když se vše naučil, nastal ten krásný čas,
chytrák i popleta vrací se domů zas.

A že je těžké žít bez dětí, bez vnuků,
kdekdo pak požádá nevěstu o ruku.

To se pak slavná svatba či veselka,
z mládence manžel je, z nevěsty manželka.

Jak šel Matěj Hraběta hledat štěstí do světa

Chalupníku Hrabětovi,
bytem v Mokré Lhotě,
narodil se synek Matěj,
hravý jako kotě.

Krmili ho vtipnou kaší
a pil hodně mlíka –
za pár let měl klouček sílu,
že by skolil býka.

Jednou řekl: „Nechci pořád
dřepět v rodném domě.
Půjdu světem na zkušenou,
nebojte se o mě.

Vždyť mám přece rozum v hlavě
a pár silných pěstí.
Co když někde za horama
na mě čeká štěstí?“

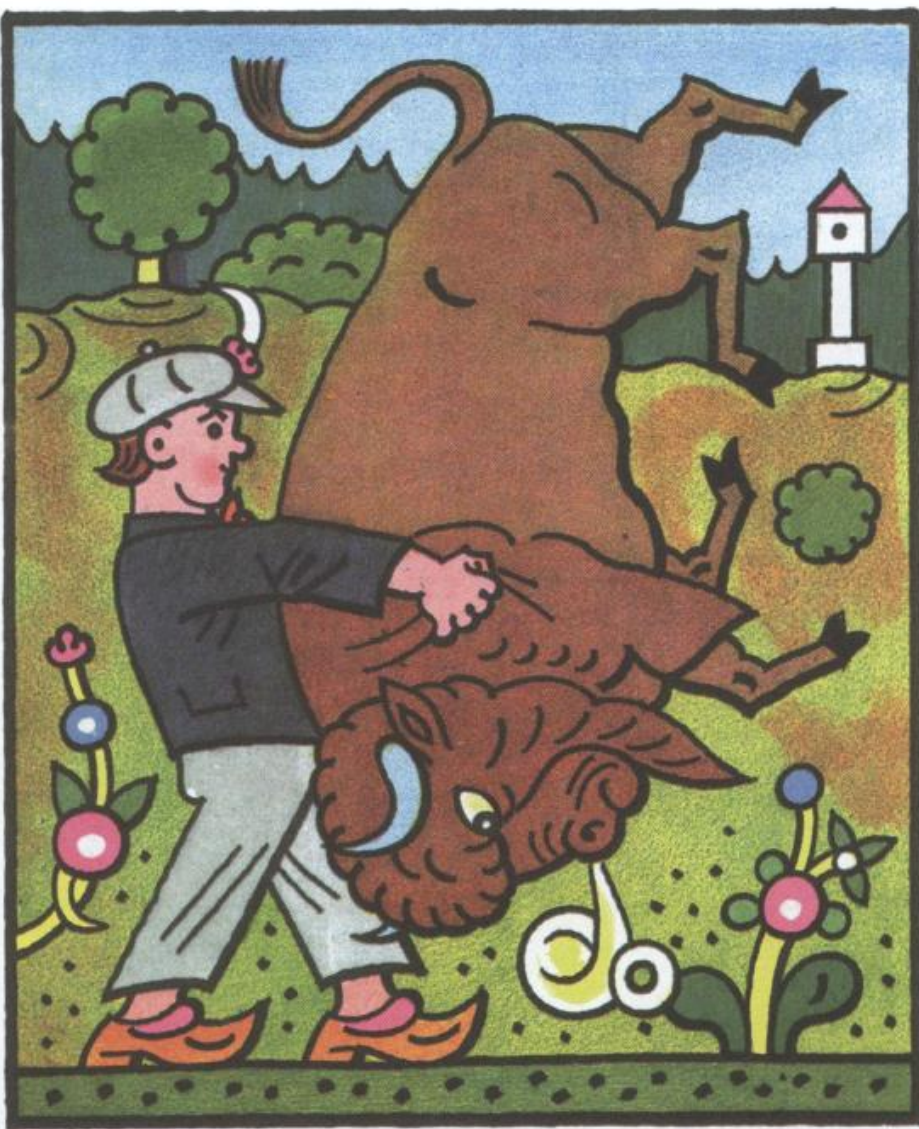
Do batůžku Matěj sbalil
všecko, co je třeba,
dobrá máma upekla mu
velký bochník chleba.

Táta mu dal požehnání,
pak si řekli sbohem.
Možná na něj čeká štěstí
za nejbližším rohem.

Přišel Matěj ke kováři
a hned se měl k dílu,
ale kovář brzy zvolal:
„Máš moc velkou sílu!

Na co sáhneš, všechno zmaříš,
s tím je rázem amen!
Ty běž radši kácet stromy,
nebo lámat kámen!”

Sotva přišel Matěj k městu,
zažil velký zmatek.
„Utíkejte! Schovejte se!
Splasil se býk z jatek!”

Ale že měl Matěj sílu
z buchet, z kaše, z mlíka,
hravě zkontroloval divokého
jatečního býka.

V černém lese na Kocandě,
kde se cesta stáčí,
přepadla ho banda čertů,
vyhlášení rváčů.

Ale Matěj, ten se nedal,
spořádal je holí,
marně čerti nařikali,
že to tuze bolí.

Hele, krásná princeznička!
Ale proč se mračí?
Protože ji zrovna dneska
zchlamstne tlama dračí.

„Žádné strachy,“ řekl Matěj,
„až já mu dám ránu,
zatřepetá bačkorama
a hned bude v pánu!“

„Kdo se nechce nechat sežrat,
škodí mému zdraví!“
zařval netvor převelice
ukrutný a žravý.

„Spořádám vás prostě všechny
s kočárem i s koněm...“
Matěj draka praštil kyjem,
a hned bylo po něm.

Pro Matěje přijel kočár,
kola v písku chřestí.
Princezna mu dala pusu:
„Já jsem tvoje štěstí!“

Jeli na hrad, měli svatbu,
protančili boty.
A tak našel svoje štěstí
Matěj z Mokré Lhoty.

Dobrodružství Tondy Čutala

Přes hory a přes údolí
cesta dlouhá, ruce bolí.

Kdesi nad saharskou pouští
letadla se Tonda pouští.

Všude samý písek. – Tradá,
to se nám to z nebe padá.

Ale ouvej. – Lev sem chvátá.
Chytil Tonda za kařata.

Propáníčka, co se to sem
žene s tak velikým nosem?

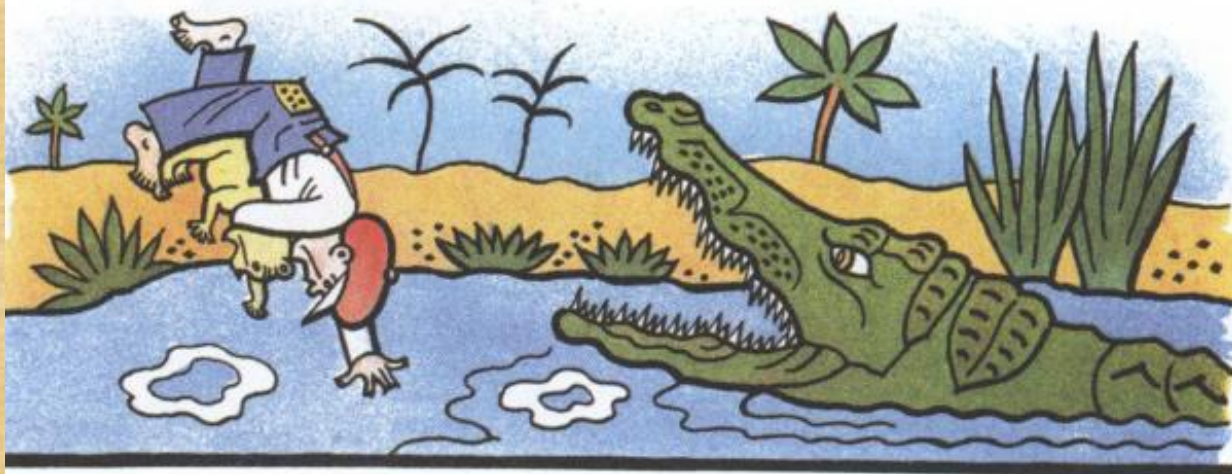
Jestli před ním neutečem,
propíchne nás jako mečem.

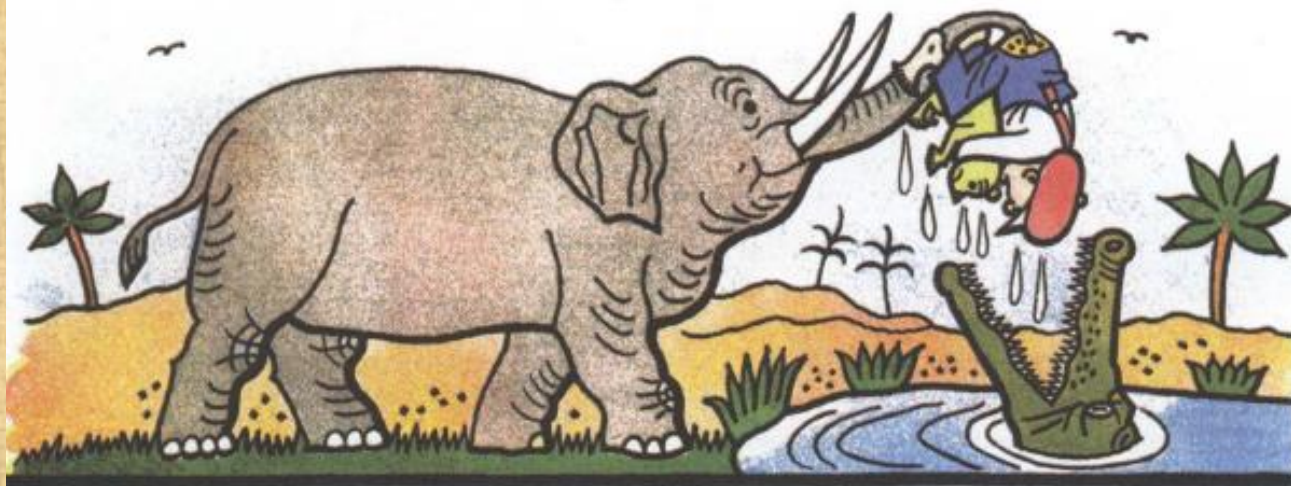
Jenom palma v poušti zbyla,
aby Tonda zachránila.

Žirafa běžela tryskem
pouští, pískem, močáliskem,

a pak náhle zabrzdila
před tlamajznou krokodýla.

Vletěli už málem do ní,
byli tu však ještě sloni,

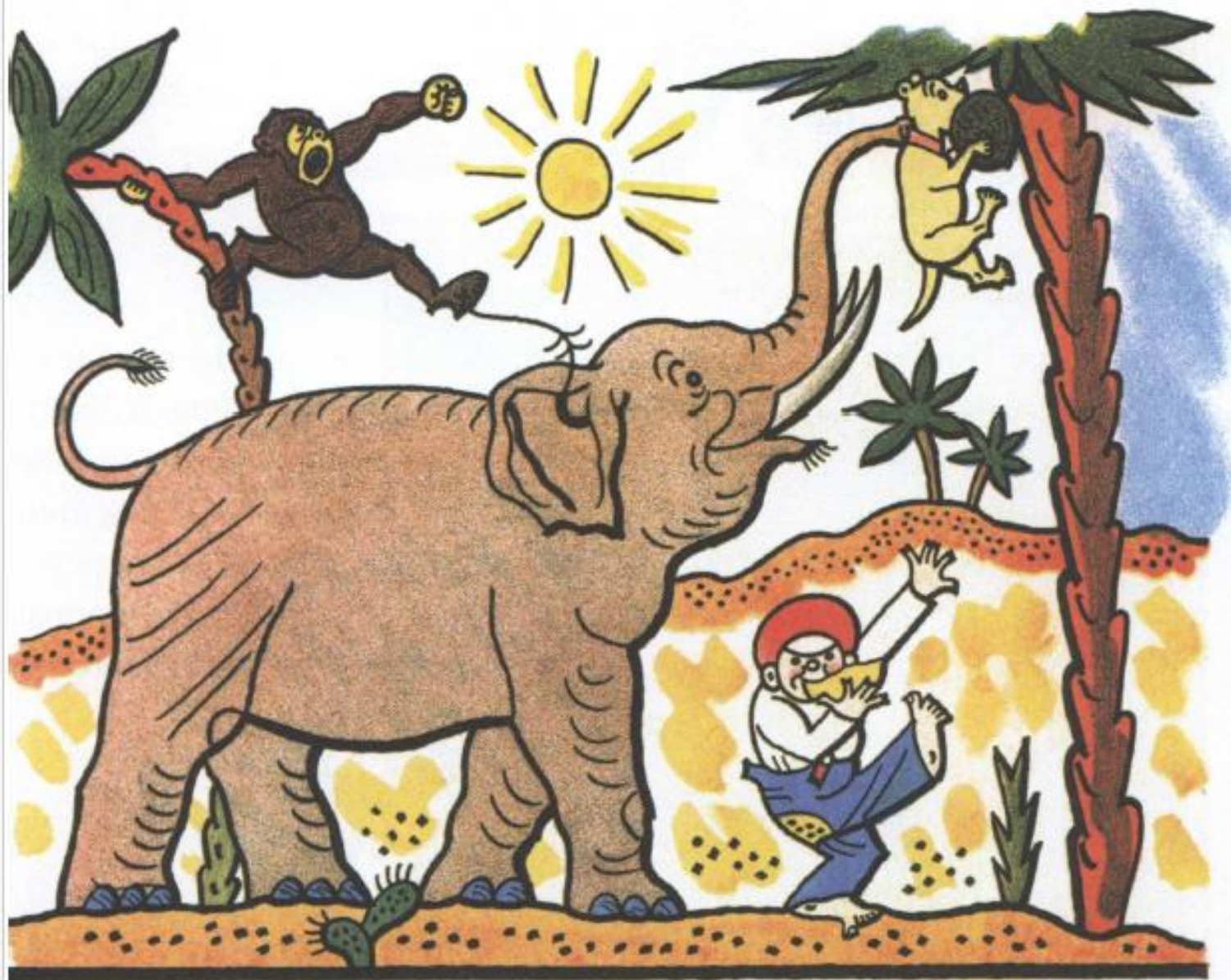
a ti učí krokodýly,
aby k lidem byli milí.

Učí však i jiné tvory,
jak se chovat před doktory,

jak žít zdravě, jíst citrony
a milovat bratry slony.

Potom všichni za odměnu
obdrželi první cenu.

Pohádky od Josefa Lady

Jak byl Mikeš ve škole

1+1=11

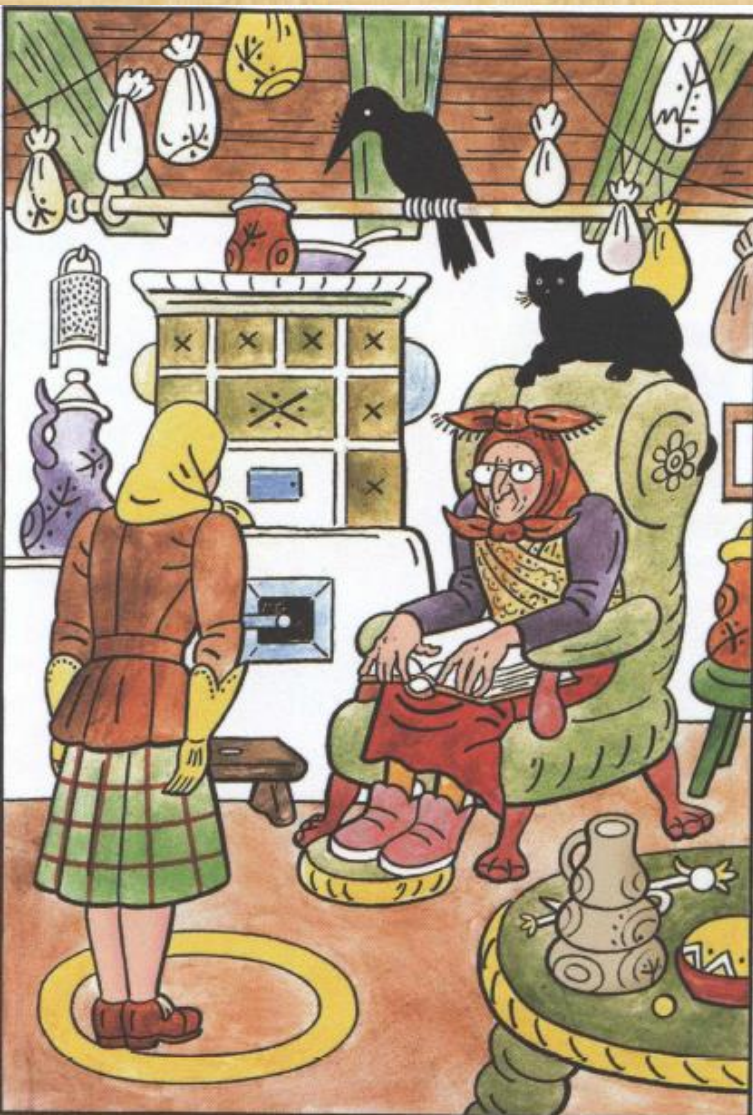
Nebezpečná výprava do Nohavic

Bouřka ve škole

Pohádkový svět

Принцессе очень понравилось предложение деда. Но только она открыла рот, чтобы поблагодарить его, как старичок бесследно исчез. На его месте осталась лишь табакерка.

Принцесса хорошенько спрятала ее и, чтобы скорее попасть к бабке Канимуре, прибавила газу. Добравшись до подножия гор, принцесса оставила машину под навесом хижины, стоявшей у скалы, и направилась пешком к самой вершине. Спрашивать дорогу к бабке Канимуре не было никакой нужды. Казалось, кто-то вел принцессу туда. Она быстро, не блуждая, добралась до жилища бабки — круглого домика, вертевшегося на деревянном столбе. Попасть в него принцессе-спортсменке было совсем не трудно. Когда домик повернулся к ней дверью, она прыгнула в нее и оказалась в комнате.

Мебель в доме бабки была древняя, как у всех ведьм и колдуний: дряхлая кровать, старая кафельная печь и допотопный радиоприемник. Заметив принцессу, старый ворон, сидевший на жердочке, прокаркал: так он давал знать бабке о прибытии гостей. Бабка Канимура сидела в кресле; на ее крючковатом носу блестели очки. Она читала какую-то ветхую толстую книгу. Услышав карканье ворона, бабка подняла голову и не приветливо взглянула на гостью. Старый черный кот, лежавший на столе, замурлыкал и сонными глазами смерил принцессу с головы до ног.

— Чего тебе, девушка, надобно? — проскрипела бабка. Принцесса рассказала Канимуре о том, что собирается освободить из ада Гонзу, безвинно попавшего туда, и попросила помочь ей. Бабка недовольно поморщилась. Принцесса уже почти потеряла надежду на помощь, но тут, к счастью, вспомнила про табакерку. Она вытащила ее из сумочки и, передав низкий поклон от деда Габадея, вручила бабке. Это подействовало!

Старая чародейка сразу смягчилась и принялась расспрашивать, где и как принцесса встретила Габадея.

— Это, девонька, совсем другое дело, если вас посылает ко мне брат Габадей, — ласково сказала колдунья. — Сейчас посмотрим, что можно сделать. Вашек, дай-ка сказочное дорожное расписание и правила внутреннего распорядка ада!

Hejkal

Naříkaly v noci útlé lesní víly,
že prý starý hejkal strašidelně kvílí.

Kvílí, skučí, hýká, až se sype chvojí,
něžné lesní víly, ty se křiku bojí.

Na hejkala rychle stížnosti se množí,
až ho jelen Ferda nabral na paroží.

Ať si táhne k čertu a tam ať si kvílí!
Jenom hulvát straší něžné lesní víly.

Maškarní ples

Na maškarním plese v lese
zvířata se veselí.
Všichni přišli maskovaní,
mláďata i dospělí.

Na maškarním plese v lese
medvěd hraje na basu,
tanečníky můžeš poznat
snad jen podle ocasu.

Na maškarním plese v lese
všichni všechny prohání.
Když jsou všichni maskovaní,
nikdo není k poznání.

Lenoráj

Lenoši by také chtěli do nebe,
protože tam neprší a nezebe.

Andělé tam vykrmuji jedlíky
maštěnými chlupatými knedlíky.

Pro lenochy je to rozkoš rozkoší,
když se pořád jí a spí a lenoší.

Jedí, spí a tloustnou jako prasátka - - -
a tím končí tahle hloupá pohádka!

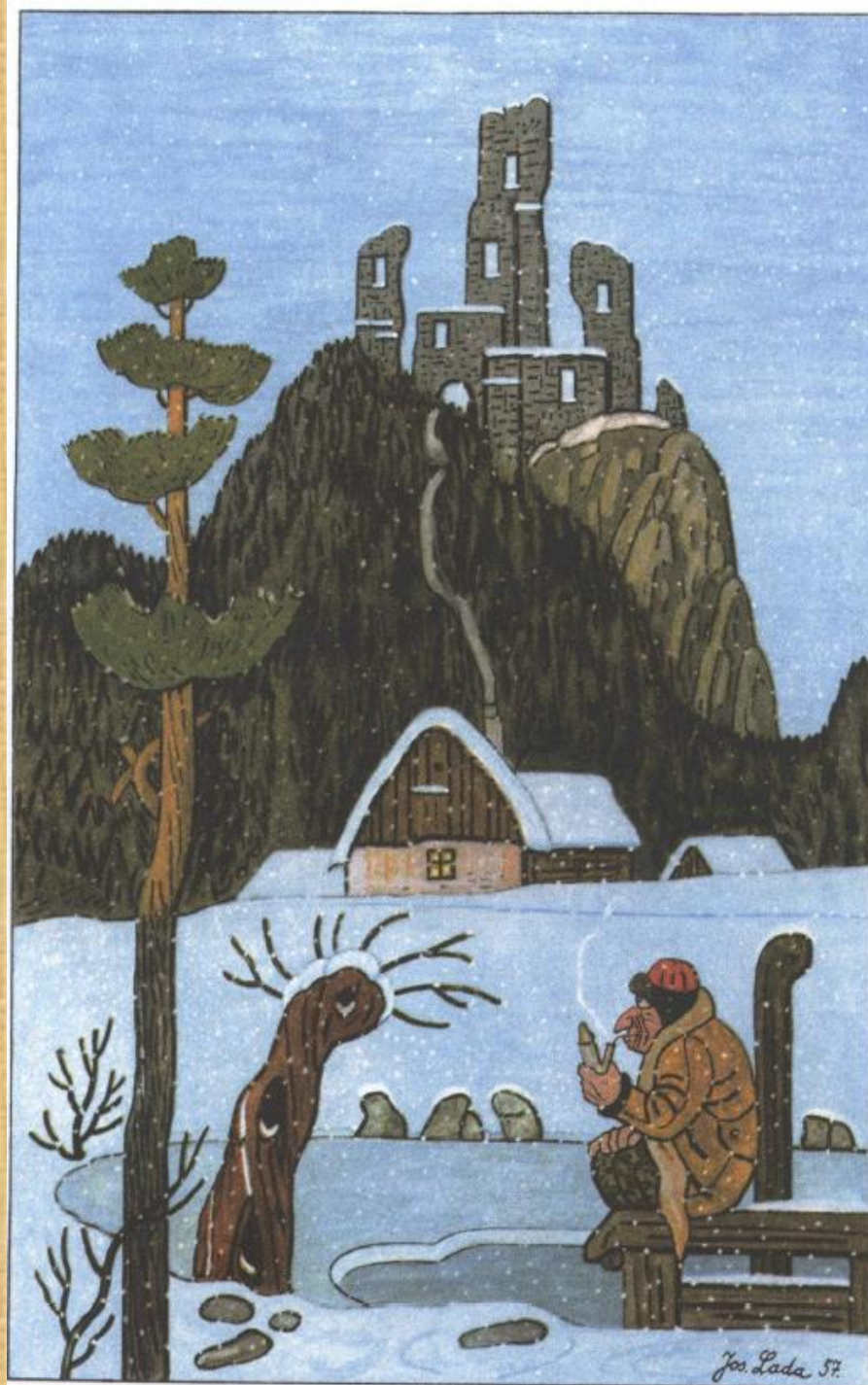
V zimě

Vodník v zimě hledí na svět
unaveným pohledem.
Dřímou lesy, dřímou vody,
i ty ryby pod ledem.

Stužky dýmu letí vzhůru,
v povětrí se rozplynou.
Celá země odpočívá
pod sněhovou peřinou.

Na vodníka v tůni čeká
soudek piva z hospody.
Zakouří si, schová dýmku
a pak hupne do vody.

Meluzína v zimním lese
hvízdá jako fujara.
Vodník vleze do pelechu,
bude spát až do jara.

Král Lávra

Byltě jednou jeden
starý dobrý král,
ale to je dávno,
taky od Čech dál,
troje moře, devatery hory
dělí kraj ten od české komory,
kde on panoval.

Bylt' král irský Lávra,
povím zkrátka vám,
a já o tom králi
pěknou píseň znám;
nalej, stará, čerstvého do číše
a vy, kluci, poslouvejte tiše,
já ji zazpívám.

Posud krále Lávru
chválí irský lid,
nebyl ani tyran,
nebyl taky žid,
nenabíjel cizím svoji kasu,
rekrutýrkou nesužoval chasu,
nedal chudé dřít.

Jenom jednu slabost
ten král dobrý měl,
že jest na holiče
tuze zanevřel,
dal se holit jenom jednou v roce,
vlasý dlouhé na krku široce
nosil jak roj včel.

Horší ještě bylo:
vždy na letnice,
jak očistil holič
královské líce,
čekala jej podivná odplata,
nic na stříbře, ale skrze kata,
to šibenice!

Divili se lidé,
mrzela je dost
na tom dobrém králi
tato ukrutnost;
však co král chce, zdrávoť pro poddané,
tak po letech zvykli si Irčané
na tu podivnost.

Jenom holičové
zvyknout nemohli,
na šibenici je
špatné pohodlí,
než co dělat? Nic jim nezbývalo
leda trpět, neb jich bylo málo
na rebelii.

Každý rok, když táhlo
již na letnice,
sebral se bradýřský
cech do radnice;
tam chudáci smutně los metali,
komu padne holit bradu králi
a – šibenice.

Padl los, ach, padl:
letos Kukulín
bude holit krále,
staré vdovy syn;
jak to stará vdova uslyšela,
omdlěla ustrašená celá:
„Ach, můj Kukulín!”

katem utratit?
Muž můj padl v službě tvému dvoru
a ty chceš mou jedinkou podporu
hanebně mi vzít? –

Jestliže ty, králi,
dobré srdce máš,
jistě každoročně
jednou blázniváš:
pro nic za nic, pro královské vousy
kat člověka bez viny zardousí,
to jsi otec náš?“ –

Již posloužil králi,
již ho vede kat,
ukrutnou odměnu
za tu službu brát;
tu se matka skrze zástup tlačí,
spěchá, co jí staré síly stačí,
zaň orodovat.

„Králi, pane králi!
Syn můj jedinej,
pro Boha tě prosím,
slitování měj!
Co si počnu, já ubohá vdova,
raděj sama umřít jsem hotova,
jen mi syna dej!

Králi, milostpane!
Máš to lidský cit?
Nevinného hochu

Král se na ty řeči
velmi zastyděl,
ale ještě více
slitování měl,
nezlobil se, vzdychnul jen hluboko,
dobré srdce tisklo slzu v oko,
zastavit velel.

Všem se kázal vzdálit,
jen sám Kukulín
povolán ku králi,
bledý jako stín;
král tu sedí, na klíně korunu:
„Přístup, synku, blíže sem ke trůnu
i pod baldachýn.

Přísahvej, že smlčíš
na věčné časy,
co jsi na mé hlavě
viděl pod vlasy,
pak se tobě neublíží v ničem
a ty budeš mým dvorním holičem
po všechny časy.“

Rád přísahal mladík
a byl propuštěn
zvěstovati matce,
jak jest povýšen;
pak holíval ob den králi líce
a již žádný holič na letnice
nebýval věšen.

Těšili se lidé,
že ten dobrý král
jedinkou svou chybu
vymluvit si dal;
více však než celý národ irský
počestný cech holičsko-bradýřský
si to líboval. - - -

Stojí mladý holič
v dvorském obroku,
raduje se matka
z toho pokroku,
jasné hvězdy na fraku se třpytí,
zlaté porty, vyšíváné kvítí,
břitva po boku.

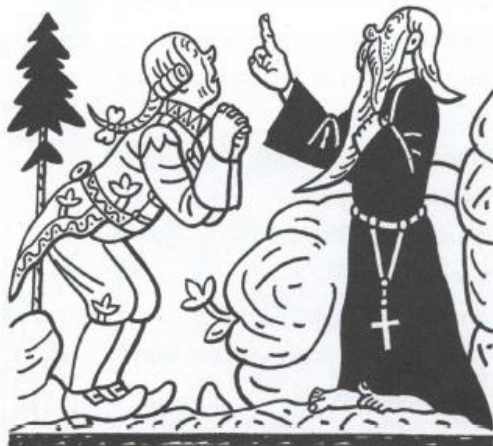
holičovi vědomosti škubou,
než je poví, přenáramně hubou:
jazejček je rtuť!

„Ach, můj milý synu,
co tě sužuje?
Ve dne nemáš stání,
v noci pokoje;
bývals vesel, teď ti líčko vadne,
mladé tělo den ode dne chřadne,
pověz, co ti je?“

„Má milá matičko,
ach, pomoc žádná!“
„Můj milý synáčku,
moc zví, kdo se ptá;
v černém lese bydlí poustevníček,
ten má od všech lidských srdcí klíček,
on ti radu dá.“

Než co platí hvězdy,
zlaté třepení,
když srdéčko trápí
ostré hryzení:
nevyjevit nic po věčné časy,
co vidívá na králi pod vlasy
vždy při holení!

Husy štěbetají,
tichá je labuť;
kdo chce tajnost smlčet,
holičem nebuď;

Po tom uzdravení
prošel krátký čas,
tu král Lávro strojil
hlučný dvorní kvas,
z celé země paničky a pání
sjeli jsou se k tomu hodování
na králův rozkaz.

Pravil starý v lese:
„Dobře znám tvůj kříž,
synku, ty jsi holič
a tajemství víš.
Ty je nesmíš povědít žádnému,
neulehčíš ale srdci svému,
až to vyslovíš.“

Blíže u Viklova
na stoku dvou řek
stojí dutá vrba
třetí lidský věk;
všeptej do ní v tiché noční době
své tajemství, a ulevíš sobě,
jiný nemám lék.“ –

Hned tu noc se holič
z domu vypravil
zkusit, co mu stařec
v lese poradil,
a našeptal do vrby hltavě,
co král Lávro skrývá na své hlavě,
pak se uzdravil.

A po hodování
velikánský sál
hladce voskovaný
čekal již na bál;
ještě k tomu na tu dvorní švandu
nejslavnější karlovarskou bandu
objednal si král.

Po Češích je doma
vždycky malý sled,
ale všude jinde
naplňují svět:
muzikanty, jezdce, harfenice,
ouředníky, sirky ze Sušice
najdeš všude hned.

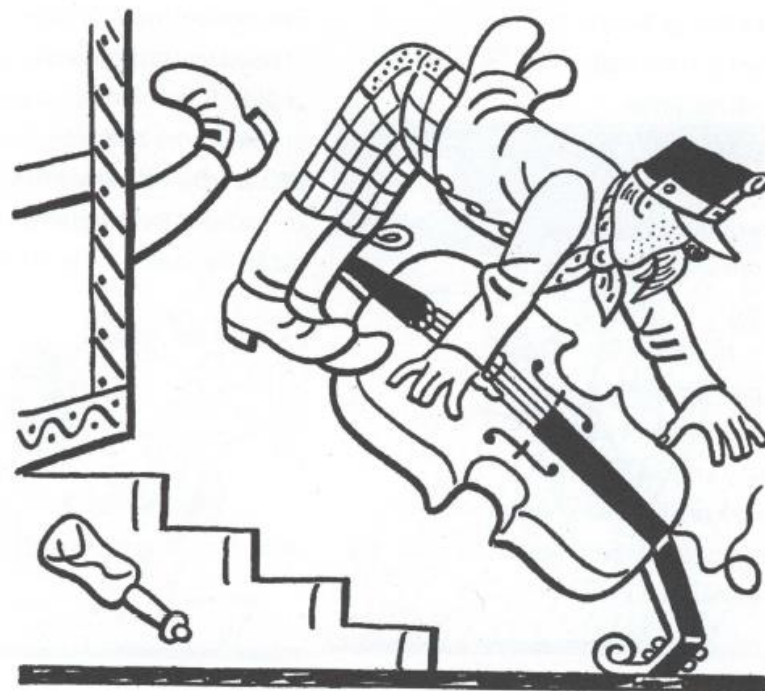
Táhli hudci k bálu,
až pan Červíček
silným kvapem ztratil
z basy kolíček,
a když přišli k viklovskému brodu,
zpozoroval tu svou velkou škodu
na stoku dvou řek.

Tam u duté vrby
s basou smutně stál:
„Půjdu-li ho hledat,
promeškáme bál!“
Uříz z vrby větev na kolíček,
co způsobí, o tom pan Červíček
nic se nenadál.

Způsobil tam s basou
králi čistou věc,
jak na bále pustil
po strunách smyčec,
tu řve basa, až všechno přehluší:
„Král Lávro má dlouhé oslí uši,
král je ušatec!“

Král dal hned Červíčka
s basou vyhodit,
bylo však již pozdě
basu oběsit,
a tajemství, pro něž lazebníci
umírali jsou na šibenici,
rozešlo se v lid.

Co nyní celý svět
věděl od basy,
nebylo nic platno
skrývat pod vlasy,
tak král Lávra nosil po tom bálu
svoje dlouhé uši bez futrálu
po všechny časy.

A po krátké době,
když utich povyk,
líbil se přec lidu
dobrý panovník,
zdálo se jim, že ty dlouhé uši
právě dobře ke koruně sluší,
velká věc je zvyk! –

Tu je konec písně:
zdráv buď Lávra král!
Kukulín ho vždycky
holil a stříhal,
neb to nikdy najevo nevyšlo,
jak tajemství až do basy přišlo
a z basy na bál.

Není každá vrba
jako viklovská,
ani každá basa
jak červíčkovská;
a když tě co na jazyku svrbí,
našepť to jen do staré vrby,
dceruško drahá!

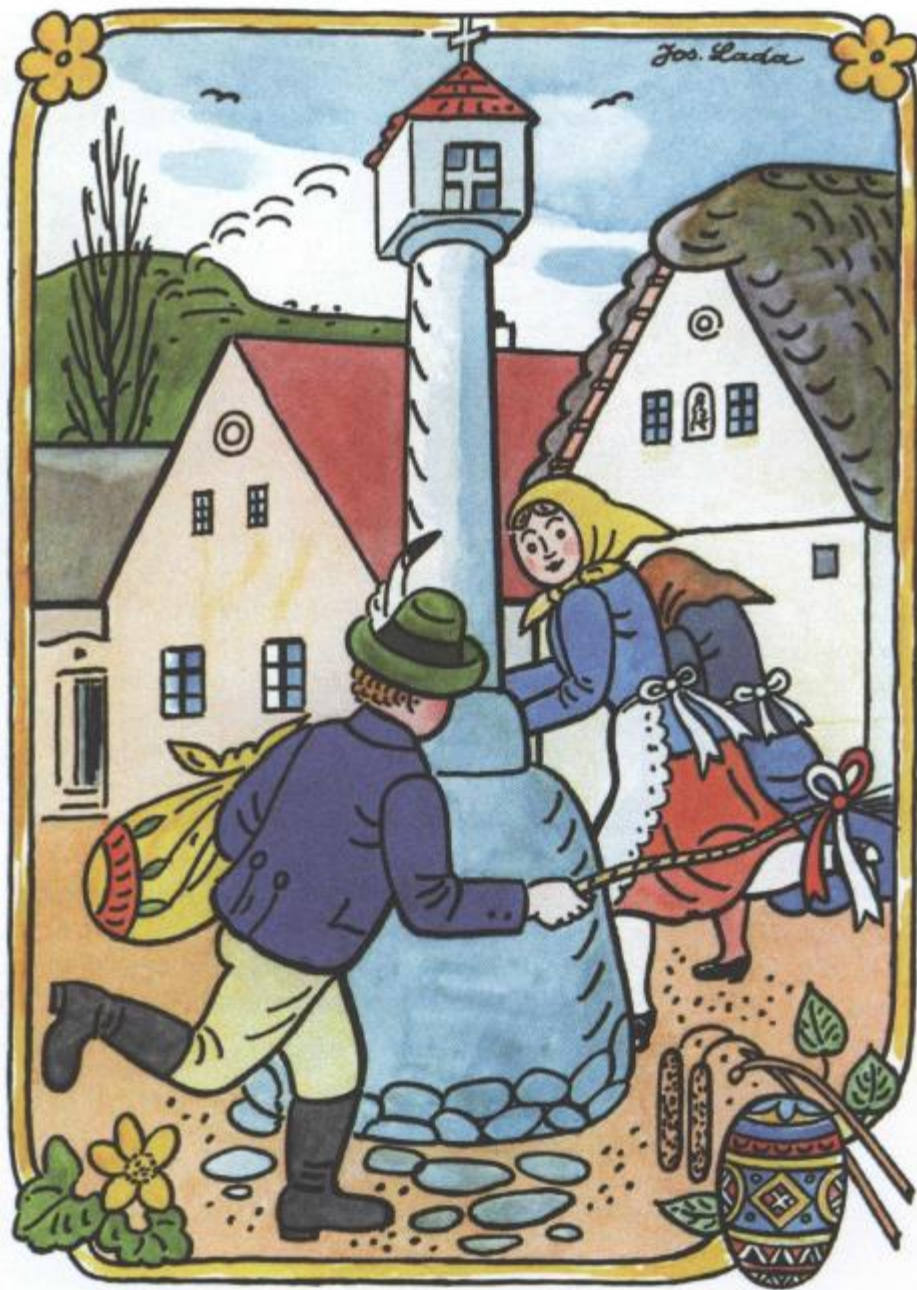
Od jara do zimy

Píseň o dětství

Dejte mi, chlapci, trochu hlíny,
chtěl bych si s vámi stavět hráz
a nedívat se na hodiny
a neslyšet, jak míjí čas.

A brouzdati se chladnou strouhou,
vždyť ruce, nohy nezebou.
A život, cestu krásnou, dlouhou,
teprve mítí před sebou.

Pomlázka

Na pomlázku, moje milá,
už si proutky splítám.
– Vajíčka jsem obarvila,
veršík píše ti tam.

Řekneš mi jej? – Ale ano.
– Tak mi srdce potěš!
– Z lásky bylo darováno.
A na druhém totéž.

Jaro

Zasviť, slunce, ať jsme zlatí,
ať se zima rychle ztratí,
začni zpívat, skřivánku,
probud' jaro ze spánku!

Zahrajeme na píšťaly,
abyste se usmívali.
Vijte věnce, děvčata,
svět je celý ze zlata!

Cikáni

Tam, kde včera tábořili cikáni,
dnes už jenom vítr listí prohání.

Ještě včera na housličky zahráli,
dnes už jedou na svém voze do dále.

Vijé! vijé! kočí praská do koní,
jenom vítr, jenom ten je dohoní.

Kde se příště na své pouti zastaví?
Všude tam, kde žijí lidé laskaví.

Na jahodách

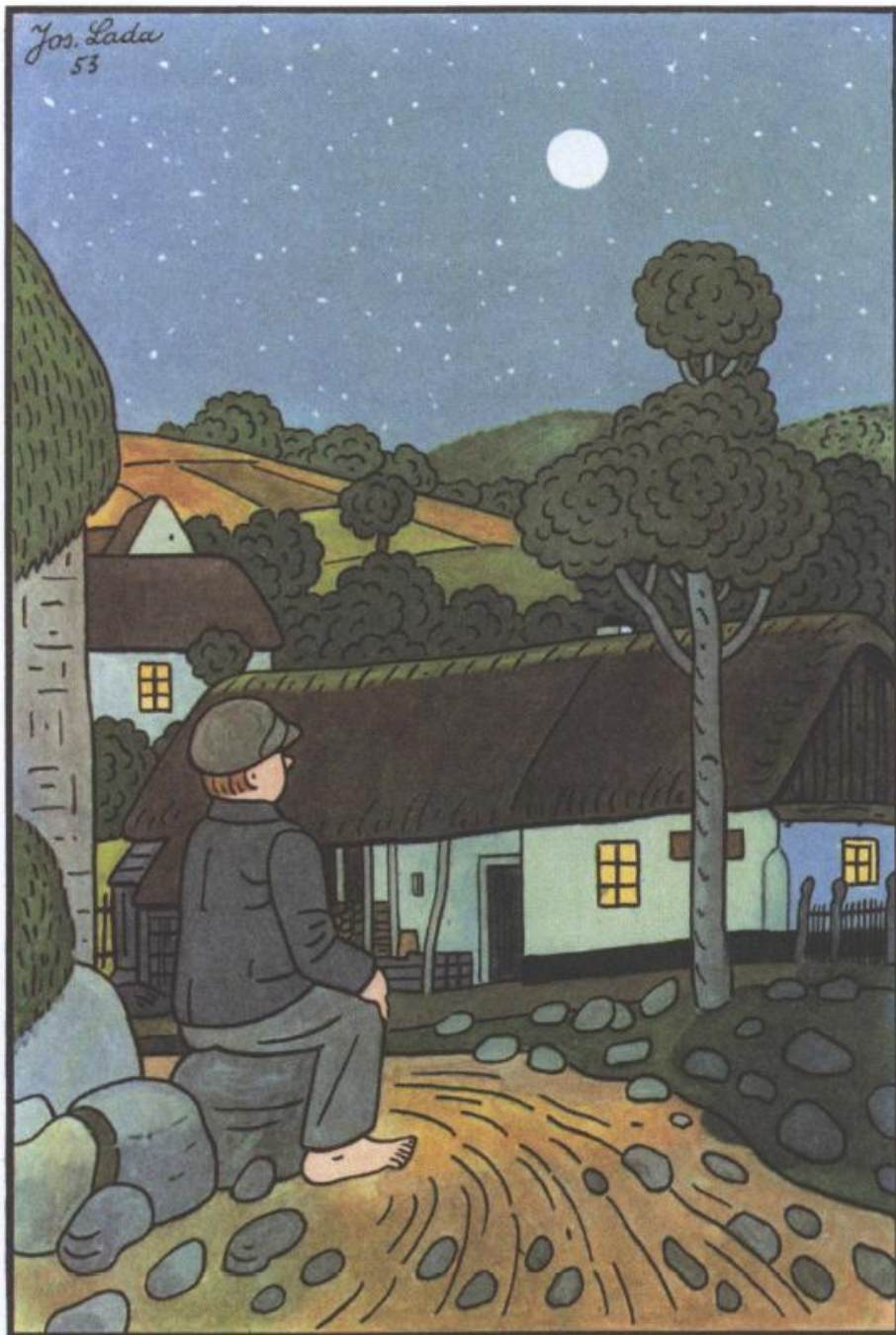
Lesní cestou podle vody
vyjdeme si na jahody.
Poběž s námi, Pepánku,
natrhej si do džbánu!

Neboj se, že v lese straší,
však ses krmil chytrou kaší.
Jenom sojka tropí hluk,
to ví každý malý kluk.

Hleďme Káču, hleďme Bětu,
jak se slečny mají k světu,
buďto mluví, nebo jí,
strašidel se nebojí.

Napijme se ze studánky,
natrháme plné džbánky;
ochutnejte, pusinky,
jahody a brusinky!

Moře hvězd

Když nám večer nad hlavou
jasné hvězdy vyplavou,
divže člověk z krásy neoněmí.
Přilétněte, hvězdy, blíž,
chtěl bych vidět Jižní kříž –
ten je vidět prý jen z jižních zemí.

Od jara až do zimy
dívám se za nimi,
zkouším hádat, která z nich je moje.
Která hvězda je ta má,
daleká a neznámá,
která z toho nebeského roje?

Když si stoupnu na špičky,
chytím dvě tři hvězdičky –
komu je dám? Já vím dobře komu.
Dostane je Alžběta –
až já půjdu do světa,
posvítí mi, abych trefil domů.

Hodina zázraků

Ještě než svítání rozjasní nebesa,
natáhnu gumovky a spěchám do lesa.

Usednu do smrčí anebo do doubí,
kde svítí světlušky, kde voní podhoubí.

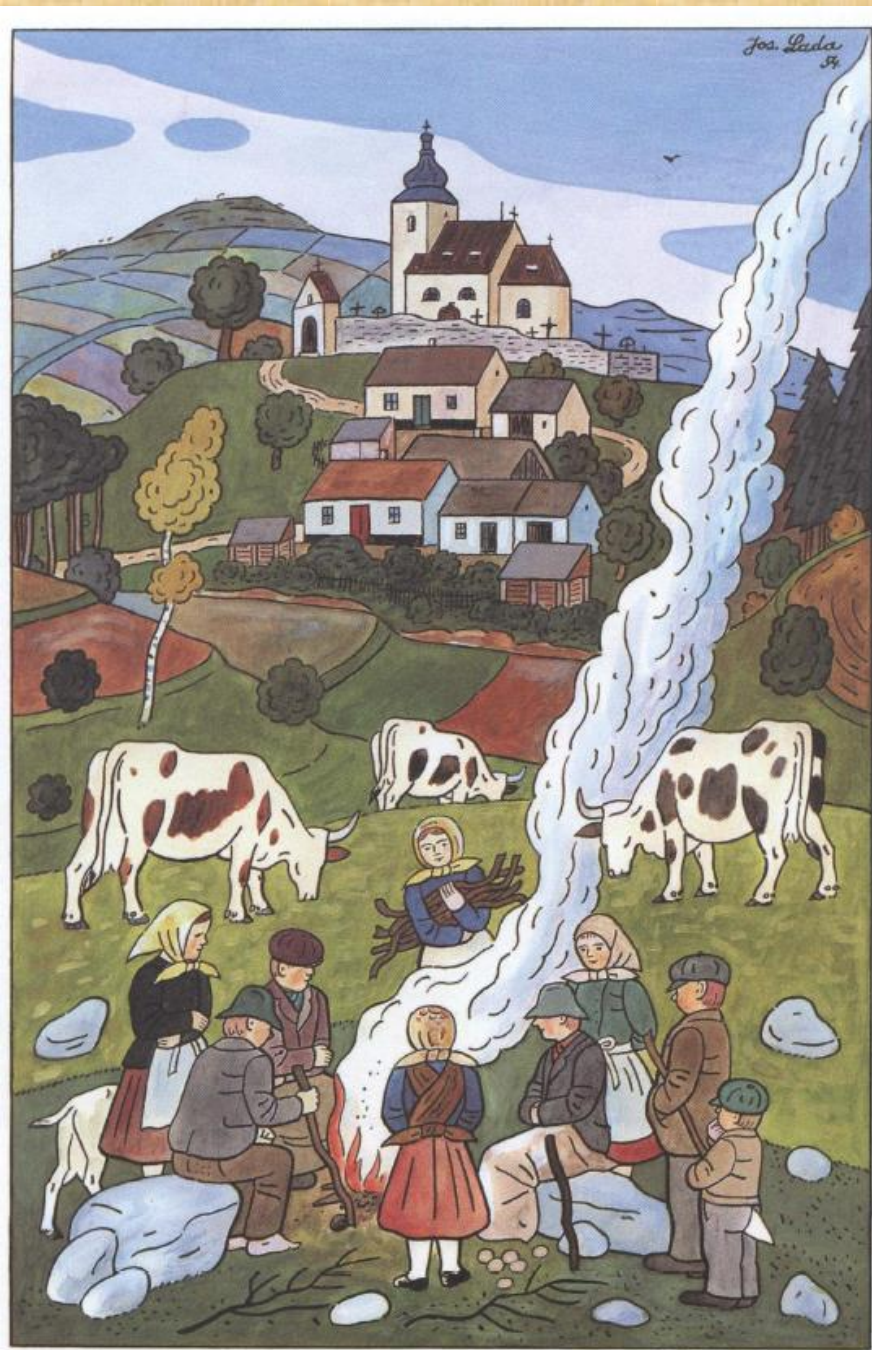
Až luna tajemná skryje se do mraků,
nastane hodina divů a zázraků.

Před mýma očima v mechu a ve chvojí
hnědavé hlavičky něžně se vyrojí.

Budu si připadat jak dávní šamani,
každý z těch hříbečků potěžkám na dlani.

Šťastný a vzrušený jak lovec po lovu
s pokladem v košíku vykročím k domovu.

U ohníčku

Aničko, přilož na ohníček
a přisedni si blíž.
Máš pusku jako půlměsíček,
moc ti to sluší, víš?

Zafičel vítr z luk a polí
a sviští jako bič.
Usměj se, děvče! Co tě bolí?
Že už je léto pryč?

Aničko, přilož náruč klestí,
ať je nám příjemně,
a já ti povím, co je štěstí –
že jsi tu vedle mě.

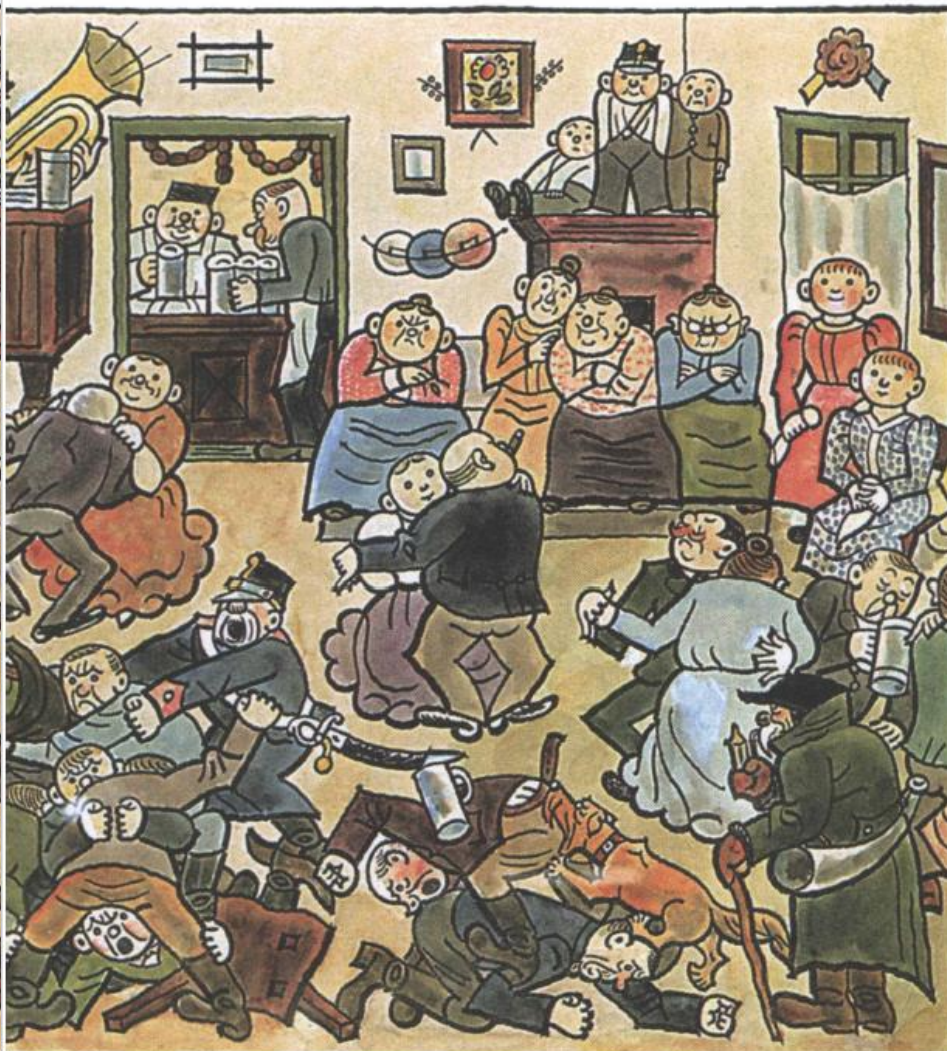
V Senohrabech blízko Prahy,
tam se hraje od podlahy,
sotva trubač zaduje,
už se každý raduje.

Vemte k tanci svoji paní,
je čas tance a čas prání,
tydli fidli, brum brum brum,
kontušovka, pivo, rum.

Pantatíci už se mydlí,
jeden pěstí, druhý židlí,
pobavte se, tetičky,
přiučte se, dětičky!

Ať se děje, co se děje,
ctíme staré obyčeje,
nejdřív polka, valčík, fox,
potom zápas, džudo, box.

Pantátové, panímámy,
pobavte se spolu s námi,
pěkně tělo na tělo,
aby bylo veselo!

Zima

Jak peřina za peřinou
po obloze mraky plynou.

Pár těch peřin puklo mrazem,
peří se z nich sype na zem.

Honem, děti, máme práci –
ať tu stojí sněhuláci!

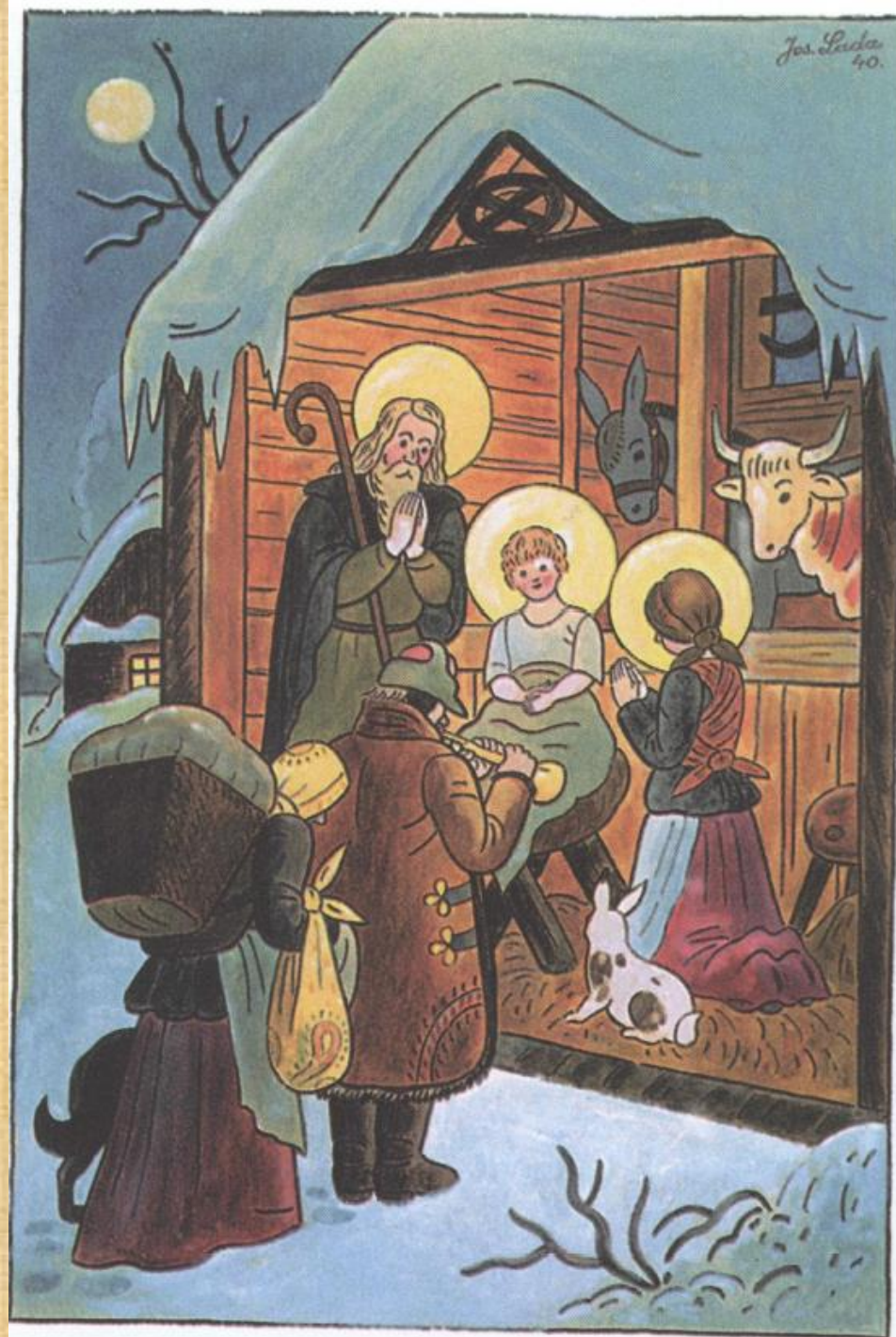
Pásli ovce Valaši

Pásli ovce Valaši
při betlémské salaši.
Anděl se jim ukázal,
do Betléma jim kázal.

„Jděte, jděte, pospěšte,
Ježíška tam najdete.“
A on leží v jesličkách,
ovinutý v plenčičkách.

Maria ho kolíbá,
svatý Josef mu zpívá:
„Hajej, dadej, synu můj,
svatý Josef, pěstoun tvůj.“

Maria se starala,
kde by plenek nabrala.
Šla, utrhla z růže květ,
ovinula celý svět.

Спасибо за внимание!